

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2012-2013) – Nr. 3-F
ingediend op 29 november 2012 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2013

Beleidsbrief
Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2012-2013

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heer Jurgen Vanlerberghe
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Lode Ceysens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
mevrouw Els Robeyns, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

Stukken in het dossier:

- 15** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen + Erratum
– Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2011-2012) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2012-2013) – Nr. 1 en 2: Toelichtingen bij de begroting
- 14** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2012-2013) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2012-2013) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1753** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Kris Peeters	6
1.	Inleiding	6
2.	Landbouw	6
2.1.	Omgevingsanalyse	6
2.1.1.	Economisch en sociaal.....	6
2.1.2.	Ecologisch	7
2.2.	Landbouw in zijn omgeving.....	7
2.3.	De economische positie van de landbouw versterken	8
2.3.1.	Gemeenschappelijk landbouwbeleid.....	8
2.3.2.	Boeren op een Kruispunt.....	8
2.3.3.	Schaalvergroting.....	8
2.3.4.	Ruimte voor landbouw	8
2.4.	Duurzame investeringen in land- en tuinbouw	8
2.5.	Kennis en kunde versterken	8
2.6.	Actiegericht werken	9
2.6.1.	Actieplan Varkenshouderij	9
2.6.2.	Actieplan Rundveehouderij	9
2.6.3.	Strategisch Plan Biologische Landbouw	9
2.6.4.	Actieplan Alternatieve eiwitbronnen	9
2.6.5.	Strategisch plan Korte keten.....	9
2.6.6.	Rondetafel Wijn	9
2.6.7.	Andere actieplannen en initiatieven	9
2.7.	VLAM.....	9
2.8.	Landbouwadministratie.....	10
3.	Visserij.....	10
4.	Plattelandsbeleid	11
5.	Slotbeschouwing begroting.....	11
II.	Bespreking	12
1.	Interventies van de leden	12
2.	Antwoorden van minister-president Kris Peeters.....	23
2.1.	Landbouw	23
2.1.1.	Verjonging in de sector	23
2.1.2.	Milieudrukindicatoren/mestbeleid	23
2.1.3.	Broeikasgassen/klimaat/uitbreiding melkveesector	23
2.1.4.	Erosie	23

2.1.5.	Groenbedekking.....	24
2.1.6.	Karkasclassificatie.....	24
2.1.7.	Overlast everzwijnen en bevers	24
2.1.8.	Landbouw en ruimte	24
2.1.9.	Duurzame investeringen VLIF.....	24
2.1.10.	Naschoolse vorming/ondernemerschap	25
2.1.11.	Groepshuisvesting zeugen	25
2.1.12.	Varkensloket.....	25
2.1.13.	Europese erkenning voor het witblauw runderras.....	25
2.1.14.	Wijnbouw.....	26
2.1.15.	Zorgboerderijen.....	26
2.1.16.	Minstbedeelden	26
2.1.17.	Verzekeringssystemen.....	26
2.1.18.	Instandhoudingsdoelstellingen	26
2.1.19.	Impact van andere beleidsdomeinen op Landbouw/ flankerende maatregelen.....	26
2.1.20.	Europees budget.....	27
2.1.21.	Overdracht bevoegdheden/plaats dierenwelzijn binnen de Vlaamse overheid.....	27
2.1.22.	Nertsenkwekerijen.....	27
2.1.23.	Biolandbouw	27
2.1.24.	Onderzoek ggo-teelten en co-existentie.....	27
2.1.25.	Stadslandbouw.....	28
2.1.26.	Transitieproject.....	28
2.1.27.	Verbreiding.....	28
2.1.28.	Pesticiden	29
2.1.29.	Actieplan Bijen.....	29
2.2.	Visserij.....	29
2.2.1.	Aquacultuur	29
2.2.2.	Selectiviteit en boomkorren	29
2.2.3.	Aanlandingsverplichting.....	30
2.2.4.	Visserijonderwijs	30
2.2.5.	Veiligheid op de vaartuigen	30
2.2.6.	Vismijn Oostende	31
2.2.7.	GVB wetenschappelijk onderbouwen.....	31
2.2.8.	Regionalisering.....	31
2.3.	Plattelandsbeleid.....	31
2.3.1.	PDPO III.....	31

2.3.2. Bestuurskrachtmonitor.....	31
2.3.3. Volkstuinparken	31
2.3.4. Studie werkgroep Leegstaande gebouwen.....	32
2.3.5. Plattelandsfonds	32
2.3.6. Lawaaierige sporten.....	32
2.3.7. Veulenpremie.....	32
2.3.8. Projecten Koning Boudewijnstichting.....	33
3. Replieken van de leden	33
4. Reacties van de minister-president.....	33
5. Slotbeschouwingen van de leden	34
6. Reactie van de minister-president	34
III. Indicatieve stemming.....	34
IV. Moties.....	35
Gebruikte afkortingen	36

Op 14 en 21 november 2012 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 en de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid, ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1753/1).

I. TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

1. Inleiding

Minister-president Kris Peeters schetst dat 2013 voor het Vlaamse landbouwbeleid een overgangsjaar is. Vanaf 2014 start op Europees niveau een nieuwe budgettaire periode en 1 januari 2014 is ook de start van een vernieuwd Europees landbouwbeleid. Hoe het budget er op Europees niveau zal uitzien, zal mogelijk op 22 en 23 november duidelijk worden tijdens de Europese top van staatshoofden en regeringsleiders.

Op de Europese Ministerraad Landbouw en Visserij van 28 en 29 november kunnen daarop aansluitend een aantal knopen doorgehakt worden in verband met de landbouwhervorming. Het is nu wel al duidelijk dat het landbouwbudget het met heel wat minder middelen zal moeten doen dan in de huidige periode, merkt de minister-president op.

Het meest ingrijpend zal dit aangevoeld worden in pijler I van het landbouwbeleid, de rechtstreekse inkomenssteun, die volledig met Europese middelen wordt gefinancierd. Het historische model wordt verlaten en we evolueren naar een 'flat rate'. Vooral bedrijven in de dierlijke sector met historisch hoge inkomstenstoelagen, zullen met een daling van hun toeslagrechten geconfronteerd worden. Langs de andere kant zullen er ook bedrijven zijn die nu geen toeslagrechten ontvangen maar dat in de toekomst wel zullen doen (voornamelijk in de groente-, fruit- en de aardappelsector).

Maar ook voor pijler II zullen er gevolgen zijn, hoewel het nog niet duidelijk is hoe de verdeling tussen de lidstaten zal gebeuren. De Commissie houdt een mogelijke verdeling angstvallig voor zich, wellicht om dit in de eindfase van de onderhandelingen als pasmunt te kunnen gebruiken om tot een aanvaardbaar compromis te komen, veronderstelt de minister-president.

Een eventuele daling van de Europese middelen zal ongetwijfeld ook gevolgen hebben voor de structuurmaatregelen op Vlaams niveau die op dit moment worden gefinancierd vanuit pijler II (plattelandsontwikkeling, naschoolse vorming, agromilieumaatregelen, VLIF). Er zullen hierover in de loop van 2013 duidelijke keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld.

De beleidsbrief 2012-2013 en de begroting 2013 gaan dan ook zo veel mogelijk uit van continuïteit, in afwachting van de grote veranderingen vanaf 2014, licht de minister-president toe.

2. Landbouw

2.1. *Omgevingsanalyse*

2.1.1. *Economisch en sociaal*

Volgende trefwoorden typeren volgens de minister-president de Vlaamse landbouw op dit moment: professionalisering, verduurzaming, schaalvergroting, exportgerichtheid en toenemende aandacht voor verbreding.

Het nettolandbouwareaal is de afgelopen jaren vrij constant gebleven. In vergelijking met 2001 is het areaal met 3 percent afgenomen tot 613.860 hectare. Het aantal landbouwbedrijven is in dezelfde periode afgenomen met 33 percent. Op dit moment zijn er nog 25.982 landbouwbedrijven in Vlaanderen.

De daling van het aantal landbouwbedrijven is een algemeen Europees fenomeen en is ook van alle tijden. Uit de gegevens blijkt dat het aantal bedrijven sinds 1962 jaarlijks daalt met ongeveer 3 percent. Het is opvallend dat in tijden van economische hoogconjunctuur de daling groter is dan in tijden van economische laagconjunctuur. Zo was de procentuele daling in de jaren zestig significant hoger dan in de jaren tachtig. Hiermee wordt een theorie uit de landbouweconomische wetenschappen bevestigd, namelijk dat een sterke economische ontwikkeling buiten de landbouw de motor is voor herstructureeringen binnen de landbouwsector zelf, schetst de minister-president.

De tewerkstelling is niet in dezelfde mate afgenomen als het aantal bedrijven. Rechtstreeks zijn er in de landbouwsector in Vlaanderen nog 51.796 personen tewerkgesteld en een veelvoud hiervan is tewerkgesteld in de agrovoedingsketen.

De agrovoedingssector vormt een stabiele en vrij crisisbestendige basis voor de Vlaamse economie, benadrukt de minister-president. Daarom wil de Vlaamse Regering dat in Limburg, na de sluiting van Ford Genk veel aandacht gaat naar de kansen die er in de provincie zijn in de groente- en fruitsector en in de melkveehouderij. Deze sectoren hebben in Limburg nog duidelijke groeikansen, niet alleen in de primaire maar ook in de verwerkende sector.

2.1.2. Ecologisch

De afgelopen tien jaar heeft de land- en tuinbouwsector sterke verbeteringen gerealiseerd op de meeste leefmilieuparameters. In tegenstelling tot wat nogal eenzijdige berichtgeving recent liet uitschijnen, is de druk op het milieu van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen sterk verminderd de afgelopen jaren, beklemtoont de minister-president. Door het verbod op een aantal schadelijke pesticiden en sensibiliseringsacties rond een oordeelkundig gebruik is de druk op het waterleven in de periode 2005-2010 met de helft verminderd.

2.2. Landbouw in zijn omgeving

Als grootste ruimtegebruiker en -beheerder heeft de landbouwsector onmiskenbaar een impact op leefmilieu en natuur. De Vlaamse land- en tuinbouw heeft de voorbije jaren heel wat verbeteringen gerealiseerd op milieuvlak. Nu kunnen stappen gezet worden om het tempo nog te versnellen. De minister-president schetst een aantal domeinen waar landbouw een rol kan spelen: een proactieve rol inzake natuurbeheer; gewasbescherming en de introductie van de principes van IPM tegen 2014; bodembeheer en de erosieproblematiek; waterkwaliteit en bemesting; agrarische architectuur; dierenwelzijn; klimaat – zowel mitigatie als adaptatie – en de problematiek van geur, fijn stof en ammoniak.

De minister-president wijst er in het kader van de sociale maatregelen op dat de steun voor zorgboerderijen gehandhaafd blijft. Jaarlijks wordt ongeveer 1,3 miljoen euro toegekend voor bijna vijfhonderd zorgboerderijen. De Europese voedselsteun voor de minstbedeelden is mede door de Vlaamse tussenkomsten gehandhaafd tot en met 2013. Vanaf 2014 zal deze voedselbedelingssteun op Europees niveau overgeheveld worden van het landbouwbeleid naar het sociaal beleid.

2.3. De economische positie van de landbouw versterken

2.3.1. Gemeenschappelijk landbouwbeleid

De minister-president geeft de belangrijkste Vlaamse aandachtspunten mee: beperken van de budgettaire verliezen; flexibiliteit in functie van een landbouw in een verstedelijkte omgeving; administratieve vereenvoudiging; regionale invulling; producenten- en inter-brancheorganisaties; aandacht voor jongeren; gedeeltelijke koppeling zoogkoeienpremie en Europese innovatiepartnerschappen.

2.3.2. Boeren op een Kruispunt

De minister-president stipt aan dat dit het enige beleidspunt is waar extra budgettaire middelen voor worden uitgetrokken. Dat was nodig omdat CERA, een medefinancier in de beginjaren, de bijdrage van 150.000 euro heeft afgebouwd. Gezien het sociaal belang van Boeren op een Kruispunt wordt 100.000 euro extra uitgetrokken door de Vlaamse overheid. De minister-president overlegt op heel korte termijn met een aantal belangrijke stakeholders uit de sector om na te gaan of zij bereid zijn om een financiële bijdrage te leveren om de werking van Boeren op een Kruispunt te garanderen. In de periode 2007-2011 hebben 1049 bedrijven zich aangemeld bij de vzw.

2.3.3. Schaalvergroting

De Vlaamse overheid heeft twee studies/enquêtes laten uitvoeren in verband met schaalvergroting. De eerste studie, specifiek voor de melkveehouderij, is afgerond en werd al voorgesteld in de commissie. Het is aan de bedrijfsleiders zelf om uit te maken of ze hun bedrijf al dan niet wensen uit te breiden. De overheid tracht enkel een beeld te schetsen van de toekomstverwachtingen in de sector. Er zullen hierover discussies plaatsvinden in de verschillende provincies, schetst de minister-president het verdere verloop.

2.3.4. Ruimte voor landbouw

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij zal meewerken met de bevoegde minister van Ruimtelijke Ordening om invulling te geven aan een van de kortetermijnacties in het kader van het groenboek van het Beleidsplan Ruimte, met name de strategisch aaneengesloten landbouwgebieden. Dat zijn strategisch belangrijke landbouwgebieden waar alle andere activiteiten uit geweerd worden.

2.4. Duurzame investeringen in land- en tuinbouw

Door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt in zeer grote mate ingezet op leefmilieu, dierenwelzijn, energie en kwaliteitsinvesteringen. Het VLIF zal opnieuw een zeer belangrijk onderdeel uitmaken van het nieuwe PDPO III. Er zal wellicht een nog grotere selectiviteit moeten ingebouwd worden en ook klimaat zal extra aandacht krijgen.

2.5. Kennis en kunde versterken

In het kader van de naschoolse vorming zal meer ingezet worden op het versterken van het ondernemerschap van de bedrijfsleiders. De wetgeving in verband met starterscursussen voor jonge landbouwers zal aangepast worden. Binnen de voorlichtingsafdeling van het Departement Landbouw en Visserij zullen de mogelijkheden van sociale en audiovisuele media bekeken worden. ILVO zal zijn onderzoekspotentieel verder versterken en verder investeren in zijn infrastructuur.

2.6. Actiegericht werken

2.6.1. Actieplan Varkenshouderij

De minister-president licht toe dat de uitvoering van de 22 actiepunten op kruissnelheid zit, en verwijst daarbij naar het Varkensloket en het initiatief rond de termijnmarkten, waarbij een 70-tal varkenshouders hun risico's afdekken op de varkenstermijnmarkt. Ook werden een aantal initiatieven genomen om de prijstransparantie te verhogen en om de fokkerij van Piétrainvarkens een duw in de rug te geven.

2.6.2. Actieplan Rundveehouderij

Er wordt verder gewerkt aan het dossier voor de erkenning van het witblauw vleesveeras als Europees streekproduct. Ingrijpend is ook de recente beslissing van de Vlaamse Regering in verband met de karkasclassificatie, schetst de minister-president.

2.6.3. Strategisch Plan Biologische Landbouw

De minister-president deelt mee dat momenteel de gesprekken over het tweede Strategisch Plan Biologische Landbouw in de eindfase zitten. Het eerste strategisch plan van vier jaar was alvast een mijlpaal in de ontwikkeling van de biologische landbouw in Vlaanderen. Na een tiental jaren slabakken, zijn we volgens de minister-president dankzij dit plan resoluut de weg ingeslagen van een groeiend areaal en een groeiend aantal biobedrijven.

De uitgangspunten van het nieuwe plan zijn de volgende: stijgende inlandse vraag opvangen door inlandse productie; flexibeler inspelen op de opportuniteiten van de markt; omschakeling meer afstemmen op de vraagzijde; beschikbaarheid van bedrijfseconomische gegevens verbeteren en op maat gesneden onderzoek.

2.6.4. Actieplan Alternatieve eiwitbronnen

In dit kader vermeldt de minister-president de proeven die bij ILVO gebeuren in verband met de teelt van soja aangepast aan ons klimaat.

2.6.5. Strategisch plan Korte keten

Binnen VLAM is een specifieke werking in verband met de korte keten opgestart. 239 deelnemers zijn erkend als 'verkooppunt hoeveproducten'. Voor quick wins heeft de minister-president in 2011-2012 100.000 euro uitgetrokken. Het gaat om projecten van voedselteams, zelfoogstboerderijen (community supported agriculture), hoeveverwerking en hoevewinkels.

2.6.6. Rondetafel Wijn

De minister-president licht toe dat de teelttechnische werkgroep Druiventeelt operationeel is en al verscheidene keren is samengekomen. Ook werd de druivensector opgenomen in het waarnemings- en waarschuwingssysteem.

2.6.7. Andere actieplannen en initiatieven

De minister-president vermeldt ook nog de dialoogdagen over de aardappelsector, de rondetafel Bijen, de interdepartementale werkgroep Voedselverliezen, de interdepartementale werkgroep Biobased economy en het transitieproject 'New Food Frontier'.

2.7. VLAM

Het in 2011 ondertekende duurzaamheidscharter blijft in 2013 het toetsingskader voor de promotiecampagnes van VLAM. De campagne 'Vlees van hier' wordt onder meer geëvalueerd in het kader van het duurzaamheidscharter en waar nodig bijgestuurd.

Terwijl de marketing van VLAM nu vooral gebaseerd is op kwantitatief cijfermateriaal van het aankoopgedrag van de consument, wordt voor de toekomst bekeken of de kwalitatieve aspecten van het koopgedrag beter in kaart kunnen worden gebracht. VLAM overweegt in die context om een eigen VLAM-panel van consumenten op te starten waar kwalitatieve vragen gesteld worden en op korte termijn een antwoord kunnen krijgen.

2.8. Landbouwadministratie

Voor de administratie zijn de aandachtspunten de voorbereiding van de regionalisering; het ontwerp van Landbouwdecreet dat in 2013 zal worden ingediend in het Vlaams Parlement; de verdere invoering van de elektronische aangiftes via het e-loket en het opvangen van de opgelegde besparingen zonder dat de efficiëntie daaronder mag leiden.

3. Visserij

De rode draad doorheen het visserijbeleid is en blijft het verduurzamen van de sector op de drie gekende pijlers. Het door Europa goedgekeurde Operationeel Programma in uitvoering van het Europees Visserijfonds is de leidraad. Het EVF zelf en de Vlaamse cofinanciering zijn de voornaamste financiële instrumenten.

Het huidige programma loopt tot eind 2013, en op dit moment is ongeveer 85 percent van het beschikbare budget vastgelegd. De resultaten geven aan dat de gevolgde weg de goede is. Zo blijken een aantal visstocks waarvan Vlaanderen een belangrijk aandeel in de vangst heeft op de goede weg. Als voorbeeld haalt de minister-president schol in de Noordzee aan, waarvoor een historisch hoog visbestand wordt vastgesteld.

Ook voor visserij is 2013 een cruciaal jaar omdat de vernieuwing van het gemeenschappelijk visserijbeleid haar beslag moet krijgen. Gezien de op til zijnde vrij grondige aanpassingen van onder meer de basisverordening (met onder andere de aanlandingsverplichting) zal dit ook ingrijpende aanpassingen vergen van de Vlaamse regelgeving.

Het nieuwe Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij zou van start moeten gaan op 1 januari 2014, maar ook hiervoor moeten op Europees niveau nog knopen doorgehakt worden, onder andere over het beschikbare budget.

Om dit fonds in Vlaanderen meteen van start te laten gaan, wordt reeds in 2013 gewerkt aan de opmaak van het vereiste Operationeel Programma. Het voorkomen van ongewenste vangsten vormt een belangrijk actiepoint voor komend jaar. Het is immers een proactief antwoord op de aanlandingsverplichting, maar ook vanuit het oogpunt rentabiliteit, het behoud van duurzame stocks, het voorkomen van voedselverspilling en het vrijwaren van ecosystemen, moeten inspanningen gedaan worden om te voorkomen dat ongewenste vissen en organismen in de netten terechtkomen en achteraf vernietigd moeten worden. Vandaar de bijzondere aandacht in 2013 voor het opdrijven van de selectiviteit bij het vissen. Het in opmaak zijnde actieplan 'Selectief vissen doet leven!' zal een aantal concrete acties bevatten waar sector, onderzoek en overheid de komende periode zullen aan werken. ILVO zal het onderzoek naar meer selectieve vistechnieken intensifiëren, en bij het toekennen van investeringssteun zal prioriteit gegeven worden aan investeringen die de selectiviteit verhogen.

De minister-president verwijst inzake aquacultuur naar het recent opgerichte Vlaams Aquacultuur Platform, waarin de overheid, onderzoekers en actoren uit de aquacultuursector zijn samengebracht. Heel recent werden vier werkgroepen geïnstalleerd, met als aandachtspunten: een globale visie op aquacultuur in Vlaanderen, knelpunten met betrekking tot de wetgeving, het organiseren van advisering met betrekking tot aquacultuur en de coördinatie van het onderzoek.

4. Plattelandsbeleid

Omwille van een begroting in evenwicht is er geen ruimte voor nieuw beleid, waardoor het Plattelandsfonds werd uitgesteld. Maar de minister-president wil uitdrukkelijk zeggen dat uitstel geen afstel is. Bij de begrotingscontrole van 2013 zal nagegaan worden of en hoe alsnog de nodige middelen voor het Plattelandsfonds gevonden kunnen worden.

Voor de nieuwe programmaperiode van het PDPO vanaf 2014 zijn de voorbereidingen volop aan de gang. In 2013 zal de nieuwe maatregelenset voor Platteland verder vorm krijgen.

Een derde belangrijk onderdeel is het Plattelandsbeleidsplan. Dat plan is een omzetting van de tekst ‘Naar een Vlaams plattelandsbeleidsplan’ en omvat een pakket van acties die in overleg met de verschillende beleidsdomeinen en bestuursniveaus werden overlegd. Het plan wordt tegen het einde van het jaar voor advies overgemaakt aan de betrokken adviesraden.

Het Platform voor plattelandsonderzoek heeft al een eerste samenkomst achter de rug, licht de minister-president toe. Onderzoekers van de verschillende Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de overheid die werken rond economische, ecologische en sociale thema's van het platteland werden samengebracht met als doel een betere kennisuitwisseling van gevoerd onderzoek en een betere afstemming van de agenda's van gepland onderzoek. Momenteel worden de bestaande onderzoeken geïnventariseerd en wordt naar de onderzoeksnoten en leemten in de kennis gepeild bij de onderzoekers. In 2013 wordt een onderzoeksagenda opgesteld waaruit zal blijken op welk onderzoek dient te worden ingezet en waarvoor middelen kunnen worden gegenereerd.

Verder wordt aandacht gegeven aan het stimuleren van volkstuinparken. De minister-president heeft 300.000 euro ingeschreven voor het inrichten van volkstuinen. Momenteel wordt in dat kader de projectoproep afgerond.

Voor het Paardenloket is voor de periode 2013-2015 een werkingssubsidie van 350.000 euro per jaar uitgetrokken. Tussen de oprichting in mei 2009 en 31 december 2011 heeft het loket in totaal 2552 schriftelijke vragen beantwoord, en krijgt hun website per maand tot 11.800 unieke bezoekers. Dat toont volgens de spreker aan dat de paardenhouderij een belangrijke sector is en er behoefte is aan deze loketfunctie.

Tot slot wordt ook verder gewerkt aan de gebiedsgerichte projecten. Voor elk van die projecten zullen opnieuw quickwinprojecten ingediend kunnen worden.

5. Slotbeschouwing begroting

De begroting van de Vlaamse overheid bedraagt ongeveer 27 miljard euro. De begroting van het beleidsdomein Landbouw en Visserij heeft binnen deze begroting met een bedrag van 162,8 miljoen euro een aandeel van 0,65 procent. De minister-president merkt op dat met dit bedrag de land- en tuinbouwers en de visserijsector mooie realisaties kunnen voorleggen.

Het Departement Landbouw en Visserij heeft voor 20.879.000 euro apparaatkredieten en voor 24.059.000 euro beleidskredieten. Het Agentschap voor Landbouw en Visserij heeft voor 18.932.000 euro apparaatkredieten en voor 81.776.000 euro beleidskredieten. ILVO beschikt over 17.251.000 euro aan apparaatkredieten.

Behoudens de wettelijk voorziene indexeringen blijft de begroting van het beleidsdomein Landbouw en Visserij in 2013 constant. Overeenkomstig de septemberverklaring 2012 worden de werkingsmiddelen van het overheidsapparaat echter bevroren en wordt een

bijkomende besparing doorgevoerd op de personeelskosten van 1 percent. Hierover wordt momenteel overleg gepleegd met de vakorganisaties, besluit de minister-president.

II. BESPREKING

1. Interventies van de leden

De heer *Jurgen Vanlerberghe* schetst dat in de omgevingsanalyse wordt stilgestaan bij het ouder worden van de bedrijfshoofden van beroepslandbouwbedrijven. Slechts veertien percent van de bedrijfsleiders ouder dan vijftig jaar heeft vermoedelijk een opvolger. Het lid vreest dat de te lage instroom en het gebrek aan werkkapitaal de aard van de landbouw grondig zal verstoren. Hij zet het toekomstbeeld van megabedrijven met externe kapitaalverstrekkers tegenover het zo typisch Vlaamse familiale landbouwbedrijf. Het lid vraagt de mening van de minister-president. Plant hij onderzoek om meer inzicht te krijgen in die evolutie?

Het lid is voorstander van steun aan jonge landbouwers en starters. De minister-president gaat er terecht van uit dat jongeren geneigd zijn de bedrijfsstructuur te verbeteren, de transitie te versnellen en dat ze beter gewapend zijn tegen een harde economische omgeving.

Het lid vraagt verduidelijking bij de passage in de beleidsbrief die stelt dat de VLIF-regeling mettertijd zal trachten in te spelen op de almaar belangrijkere rol van externe al dan niet familiale kapitaalverstrekkers bij opstart of overname. In de beleidsbrief staat ook dat zou kunnen worden overwogen om de discrepantie te behouden tussen bedrijfsleiders die onder het wettelijke stelsel of met gemeenschap van goederen getrouwd zijn. Hierover, en over de mate waarin de VLIF-regeling zal inspelen op nieuwe organisatievormen zoals bedrijven die op gelijkwaardige basis door twee of meer bedrijfsleiders gerund worden, wil de heer Vanlerberghe meer toelichting.

De minister-president dankt de daling van de milieudrukindicatoren aan het mestbeleid en benadrukt het belang van de praktijkcentra voor plantaardige productie, die een onderdeel vormen van het flankerend mestbeleid. Dat goede nieuws staat volgens de spreker in contrast met de mening van de voorzitter van de Boerenbond, die het hoog tijd vindt dat de sector zelf zijn schouders zet onder MAP 4, zo niet zadelen de landbouwers hun opvolgers op met onoplosbare problemen. Specifiek ziet hij het als een groot probleem dat ondanks de financiële bijdrage van het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding Duurzame Bemesting, toch heel weinig landbouwers een beroep doen op de praktijkcentra. Is de minister-president het eens met de voorzitter van de Boerenbond dat de landbouwers een tandje moeten bijsteken? Zo ja, zal hij daarvoor nieuwe initiatieven nemen?

Het tweede milieuaspect dat een grote hypotheek kan leggen op de groei van de landbouw, zijn de stijgende broeikasgasemissies. Ondanks een daling van zes percent van de totale emissies in de periode 2001-2010, is er in de periode 2008-2010 een stijging, te wijten aan de kaslandbouw en de lichte groei van de veestapel. Als die tendens doorzet, zou de daling tenietgedaan kunnen worden, vreest het lid. Er zijn ook andere redenen voor bezorgdheid. De spreker refereert aan de studie over de evolutie van de melkveesector na 2015, die onder meer spectaculaire groeiscenario's naar voren schuift. Om die groei mogelijk te maken, moeten de emissies van broeikasgassen onder controle komen. De minister-president voorspelt een kordate en efficiënte aanpak van die problemen in het nieuwe Vlaams Klimaatbeleidsplan. Hoe schat de minister-president de maatschappelijke en technische haalbaarheid daarvan in? Zijn er vandaag al knelpunten duidelijk? Zal de minister-president steun koppelen aan emissiereductiemaatregelen? Plant ILVO extra onderzoek?

De minister-president zal de maatregelen voor erosiebestrijding, onder meer de verplichte maatregelen in het kader van de randvoorwaarden, eventueel bijsturen, staat in de beleidsbrief. De plannen zijn volgens de heer Vanlerberghe voorzichtig geformuleerd en daar-

door allicht onduidelijk. Toch zijn landbouworganisaties geschrokken van het palet aan maatregelen dat de minister-president voorstelt. Vooral de uitbreiding van de verplichte maatregelen tot de matig en licht erosiegevoelige percelen roept heel wat weerstand op. Kan de minister-president meer duidelijkheid scheppen over de drie denksporen voor de bijgestuurde erosiebestrijding?

In 2013 zullen landbouwers kunnen intekenen op een premie voor groenbedekkers. Is het mogelijk die premie te laten variëren in functie van de effectiviteit die de gekozen groenbedekker heeft om het bijenbestand te beschermen?

De beleidsbrief besteedt volgens het lid terecht veel aandacht aan het versterken van de economische positie van de Vlaamse landbouw. Het belang van de op til staande Europese hervormingen kan daarbij niet onderschat worden. Sp.a is tevreden dat de beleidsbrief bevestigt dat de vergroeningsmaatregelen blijvend grasland en ecologisch aandachtsgebied de grootste effectiviteit hebben op het vlak van biodiversiteit. Gelet op de Vlaamse ruimtelijke context moet het inderdaad mogelijk zijn de uitvoering deels op bedrijfsniveau, deels op collectief niveau te realiseren.

Ruimte is schaars in Vlaanderen. De herziening van het RSV is dus niet vrijblijvend. Ook de SALV vraagt voldoende aandacht voor open ruimte en wijst op de belangrijke rol van land- en tuinbouw in het vrijwaren ervan. De SALV maakt zich, net als de andere adviesraden, zorgen dat zijn advies van februari geen invloed meer zal hebben op het witboek van april. De spreker vraagt de minister-president om ervoor te zorgen dat de adviezen wel degelijk meetellen en om daar eventueel bij minister Muylers extra op aan te dringen.

De minister-president wil daarnaast snelle winst boeken door de afbakening van strategisch belangrijke landbouwgebieden met bijkomende beperkingen, om het professioneel agrarisch gebruik in die gebieden voorrang te geven. In het ruimtelijke lappendeken dat Vlaanderen is, is strategisch aaneengesloten landbouwgebied natuurlijk relatief, stelt de heer Vanlerberghe. Ook zijn er zowat overal zonevreemde woningen. In landbouwgebied staan bijvoorbeeld heel wat recreatiestructuren. Leegstaande hoeves kregen, al dan niet in uitvoering van IPO-adviezen, een nieuwe bestemming. En dan gaat de spreker verder in op de talrijke zonevreemde kmo's, die de voorbije jaren vaak door gemeentelijke BPA's geregulariseerd zijn. Wat bedoelt de minister-president precies met bijkomende beperking? Gaat het om de inperking van de residentialisering, de vertuining, de verpaarding van het landbouwgebied of heeft hij intenties voor bijkomende bepalingen over functiewijzigingen of zelfs de bestemming van zonevreemde functies?

41 percent van de subsidies heeft een belangrijk aantoonbaar en kwantificeerbaar effect op het leefmilieu. Gelet op de schaarse middelen op Europees en Vlaams vlak, is het volgens de sp.a-fractie zinvol om vast te leggen dat alle subsidies een duidelijke meerwaarde moeten opleveren voor de verduurzaming van de landbouwsector; dat betekent voor de spreker een positief effect inzake milieu, maar ook inzake armoedebestrijding en dierenwelzijn.

Energie is ook in de landbouwsector een sterke kostendrijver. Het lid vindt het dan ook jammer dat de beleidsbrief niet meer aandacht besteedt aan de decentrale energieproductie bij landbouwers. De sector zou immers gebaat zijn bij een wetgevend kader dat het mogelijk maakt om met beperkte kosten een veilige en transparante reststroomverwerking en energievoorziening mogelijk te maken. Dat zou ook de pocketvergisters, installaties die ervoor zorgen dat de energieproductie afgestemd wordt op de reële behoeften van het bedrijf en omliggende activiteiten, stimuleren. Bovendien draagt deze techniek door beperking van emissies bij mestopslag bij tot de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Belangenorganisatie Biogas-E hoopt op een adequate juridische omkadering. De spreker hoopt dat de minister-president dat streven steunt.

De minister-president besteedt volgens het lid terecht veel aandacht aan de starters, maar het lid mist aandacht voor blijvende vorming over ondernemerschap. Ook de expertengroep voor de melkveesector vroeg zich trouwens af of de managementcapaciteiten van de Vlaamse boeren voldoende zijn om een schaalvergroting mogelijk te maken.

De beleidsbrief geeft een bevattelijke opsomming van de actieplannen, maar het lid mist SMART geformuleerde doelstellingen. Hij suggereert de minister om die doelstellingen voortaan wel in zijn beleidsbrief te vermelden.

Wat Visserij betreft, vult de minister-president het protest tegen het teruggooiverbod aan met een preventieve aanpak door grotere selectiviteit. Op die manier worden discussies vermeden over de nefaste invloed van dat verbod op ecologische systemen en economische activiteiten. Volgens het lid moet de boomkorvisserij op dat vlak nader bekeken worden.

Het Plattelandsfonds lijdt onder de budgettair moeilijke tijden. Het is goed dat het decreetgevend werk ondertussen toch voortgaat, zodat het fonds kan starten als er meer middelen zijn.

Het lid steunt grotendeels de adviezen over het PDPO III betreffende de opheffing van de al te kunstmatige scheiding tussen LEADER- en as 3-gebieden. Voor de spreker is selectiviteit nodig, want een te brede aanpak zorgt voor een versnippering van middelen. Anderzijds is het nodig om rekening te houden met de morfologie van een gebied.

De heer Vanlerberghe wil voorts weten of er een evaluatie komt van de bestuurskrachtmonitor. Is er afstemming met de minister van Bestuurszaken? Tot slot vraagt hij of de projectoproep voor volkstuintuinen ook zal openstaan voor de nieuwe vormen van volkstuintuinen zoals stadslandbouw?

Volgens de heer *Karlos Callens* is het goed dat de minister-president zich bewust is van de moeilijkheden waar sommige landbouwers mee te kampen hebben. Getuige daarvan is de aandacht voor de vzw Boeren op een Kruispunt.

De groepshuisvesting van zeugen zal verplicht worden in 2013. Het lid vraagt of de investeringen net als bij de kippen laat zullen starten. Voorts vraagt het lid hoe het Varkensloket functioneert.

De konijnenhouders staan dan weer voor een omschakeling naar parkkooien. Maar wat met de talrijke niet-professionele konijnenhouders? Het lid vraagt ook welke hinderpalen er zijn om het dossier voor de erkenning van het Belgisch witblauw rundvlees als Europees streekproduct in te dienen.

Voorts vraagt het lid hoe het staat met het onderzoek van de VLAM naar de promotiemogelijkheden voor de Vlaamse wijnen. Heeft de minister-president nagegaan of de kennisdoorstroming via naschoolse vorming kan worden verzekerd?

De minister-president wil meer landbouwers zorgtaken geven. Daarvoor wil hij de subsidieaanvragen vergemakkelijken met een e-loket voor de dossierbehandeling. Het lid informeert naar de problemen met groene zorg en de eventuele oplossingen daarvoor. Voorts vraagt het lid of Vlaanderen in 2013 nog steeds kan putten uit het Europees landbouwbudget van 500 miljoen euro voor voedselsteun aan hulpbehoevenden.

Transparantie is lovenswaardig. Het is dan ook goed dat de administratie niet langer alleen de varkensprijzen maar ook de rundveeprijzen elke week online zet, meent de heer Callens. In een persbericht werd gewag gemaakt van de principiële goedkeuring van het ontwerpbesluit over de vaststelling en organisatie van de indeling van de geslachte runde-

ren en varkens door de Vlaamse Regering. Ook dit, een uitvloeisel van de dialoogdagen Vleesvee, moet de transparantie verhogen. Hoe ver staat het met dat besluit? Overweegt de minister-president nog stappen in het ketenoverleg?

Open Vld is volgens de heer Callens voorstander van een noodweerverzekering. Dat botst op nogal wat bezwaren, vooral van de verzekeringsmaatschappijen. Daarbij komt nog dat nog niet alle bevoegdheden overgeheveld zijn. Om geen tijd te verliezen, maant het lid de minister aan om de besprekingen toch voort te zetten. Al was het maar om een kader te scheppen voor de uitvoering van de parlementaire resolutie daarover.

De minister-president wil samenwerkingsverbanden sluiten om het agrarisch natuurbeheer maximaal kansen te geven en zo de ontwikkeling van agrobeheersgroepen steunen. Wat zijn de belangrijkste knelpunten daarbij? Welke beleidsacties worden ondernomen? Het lid weet dat de werkgroepen al heel wat problemen met de Vlaamse instandhoudingsdoelstellingen weggewerkt hebben en vraagt welke bevoorrechte rol de landbouwers krijgen in de realisatie van de met de landbouw verenigbare doelen.

Het territorium van wilde dieren als everzwijnen en bevers wordt groter en strekt zich ook uit over landbouwgrond. Hoe denkt de minister-president over een aanpassing van het Jachtdecreet? Welke stappen onderneemt hij om een oplossing te vinden voor de schade die deze dieren aanrichten?

Gemeenten zijn volgens de heer Callens ontevreden omdat ze niet de beloofde middelen uit het Plattelandsfonds zullen krijgen. Het lid heeft begrip voor de Vlaamse budgettaire problemen, maar vraagt de minister-president om oog te hebben voor de financiële problemen waarin de beslissing kleinere landelijke gemeenten brengt. Daarbij komt nog dat de regeling niet alle gemeenten even hard treft. Sommige blijven zelfs gespaard, en dat wekt wrevel op.

De heer Callens informeert voorts wanneer de minister-president een plan zal opstellen voor de leegstaande gebouwen op het platteland.

De minister-president geeft 6000 euro aan Het Vlaams Paard vzw. Daarnaast is er de veulenpremie van 150 euro. Hoeveel veulenpremies zijn er tot nog toe uitgekeerd?

Uit de resolutie over het Europees visserijbeleid leidt de heer Callens af dat er een grote consensus bestaat over dat beleidsaspect. Dat is een pluspunt bij het wapenen van de sector tegen de Europese verplichtingen. Het lid stelt dat stringente kader niet in vraag, maar pleit voor flexibiliteit en maatwerk bij de toepassing ervan. De Vlaamse visserij past de regels consciëntieus toe, wat blijkt uit de recente beslissing om de quota niet te verlagen. Hij vraagt de minister-president alles te doen om ervoor te zorgen dat de Belgische visserij geen verdere nadelen ervaart van de Europese aanpassingen.

De verplichte aanlanding en het teruggooiverbod blijven knelpunten. Daarom is het goed dat de minister-president selectieve vangtechnieken als een prioriteit naar voren schuift. Het lid dringt aan op een snelle lancering van het plan 'Selectief vissen doet leven!' en de snelle uitvoering van het actieplan om de selectiviteit van de Vlaamse vloot te verhogen.

Het opvolgen van de grootte van de visbestanden in de Noordzee en de andere wateren is een vitaal onderdeel van het visserijbeleid. Omdat het zo belangrijk is voor het overleven van de sector, moet daar volgens Open Vld dringend werk van worden gemaakt. Op dit moment zijn er te weinig gegevens over het bestand van wel dertig Europese vissoorten. De Europese Commissie ziet zich daardoor uit voorzorg genoodzaakt om de vangst ervan met een vijfde te verminderen. Dat is een verantwoorde maatregel, maar als er meer informatie is, kunnen gerichtere vangstbeperkingen uitgevaardigd worden.

De aquacultuur moet volgens de spreker dringend worden uitgebouwd. De oprichting van een Vlaams Aquacultuur Platform, dat door structureel overleg de problemen en de oplossingen in kaart kan brengen, is dan ook een goede zaak. Tegen wanneer zal het bijhorende aanspreekpunt er zijn?

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst op de degelijkheid van het SALV-advies. De adviesraad speelt ook een belangrijke rol bij de beleidsvoorbereiding en -ontwikkeling. Uit de beleidsbrief blijkt de voortgang van het beleid, maar niet alles verloopt even vlot. Dat heeft onder meer te maken met onduidelijkheid over het Europees landbouwbeleid na 2013. Voorts is er de overheveling van de federale bevoegdheden. Het is volgens het lid goed dat de minister-president achter de schermen voorbereidingen treft, zodat hij snel kan inspelen op de evoluties. Het is daarbij belangrijk dat de overheid ook snel inspelt op veranderingen in de landbouwwereld zelf.

Voorts vraagt de spreker voldoende aandacht voor de invloed van andere beleidsdomeinen op landbouw. Het lid pleit ervoor dat het beleidsdomein Landbouw en Visserij mensen aanstelt die de impact van andere beleidsbeslissingen op Landbouw nagaan. Er zijn immers weinig andere administraties met een landbouwreflex. Alle partijen zijn voor een krachtige landbouw, dus hoopt het lid dat ook het parlement er voldoende tijd en aandacht voor zal hebben.

Dat Boeren op een Kruispunt meer geld krijgt, geeft het lid een dubbel gevoel. De organisatie is broodnodig, want ze staat de boeren bij op moeilijke momenten. Maar als de organisatie veel werk heeft, hebben veel boeren het moeilijk. Het beleid moet nagaan waarom dat zo is en moet ook preventieve maatregelen nemen.

Verschillende beleidsniveaus kunnen ruimtelijke processen opzetten. Daarom vraagt het lid om goede procesafspraken te maken, zodat het overzicht behouden blijft. Momenteel hebben de minister of de administratie bij beslissingen over RUP's niet altijd een correct zicht op alle ruimtelijke processen die in dat gebied lopen. Landbouwbedrijven zijn onderhevig aan tal van ruimtelijke beslissingen van zo goed als elk beleidsniveau. Het lid beseft dat er geval per geval naar oplossingen gezocht wordt, maar vraagt om bij elke beslissing een overzicht te voegen van de lopende ruimtelijke procedures of de beslissingen die op het betreffende gebied van toepassing zijn.

Voor mevrouw Rombouts zijn de strategisch aaneengesloten landbouwgebieden een goede zaak. Ze draait de redenering van de heer Vanlerberghe ook liever om: open ruimte is belangrijk voor een economisch gezonde en duurzame landbouw.

Zoals de SALV vraagt het lid een overzicht van de impact van de instandhoudingsdoelstellingen. Die moeten realistisch zijn en zonder dubbeltellingen. Voorts moeten ze begeleid worden door flankerende maatregelen, waarvan er al enkele goede voorbeelden zijn. Zal de minister-president het Landinrichtingsdecreet aanpassen zodat er een decretale basis is voor dergelijke flankerende maatregelen? Dat zou de positie van de landbouw versterken.

Op het vlak van het plattelandsbeleid werkt de minister-president aan de regelgeving voor het Plattelandfonds, waarvan de omvang uiteraard afhangt van de budgettaire ruimte. Het fonds is belangrijk en maakt het mogelijk om gericht bepaalde gemeenten bij te springen. Het lid vraagt echter een algemene discussie over de gemeentelijke fondsen, dus ook over het Gemeentefonds.

Vlaanderen kan er niet omheen dat zijn landbouwbeleid voornamelijk bepaald wordt door het nieuwe Europese beleid, aldus de heer *Stefaan Sintobin*. Het komt er dus op aan om op dat niveau te ageren zodat de Vlaamse landbouw zijn huidige werking kan behouden en eventueel uitbreiden. Het baart hem dan ook zorgen dat premier Di Rupo

de onderhandelingen over het Europese budget voert. Het totale Europese budget zal in ieder geval dalen, maar is er al iets beslist over de interne verdeling? Het lid vreest dat die negatief zal uitvallen voor Vlaanderen.

De overheveling van de bevoegdheden zal tijd vergen. De belangrijkste kwestie is of de middelen ook overgeheveld worden. Er is discussie over de bevoegdheid waaronder de overgehevelde domeinen, zoals dierenwelzijn, zullen vallen. Vindt de minister-president dat ze bij het beleidsdomein Landbouw en Visserij horen?

De derde uitdaging is volgens de heer Sintobin het vrijwaren van de ruimte en de economische mogelijkheden voor de landbouw.

In het Federaal Parlement wordt een voorstel over de nertsindustrie behandeld, dat, na de overdracht, tot het Vlaamse bevoegdheidsdomein zal horen. Om die reden heeft het Federaal Parlement de Vlaamse Regering om advies gevraagd. Kan de minister-president het federale voorstel toelichten? Voorts informeert het lid naar nieuwe evoluties in de onderhandelingen met de Federale Regering over het prijzenobservatorium. Het lid vraagt naar de stand van zaken van het ggo-onderzoek en wil ook weten of er door de Vlaamse Regering juridische stappen ondernomen zijn tegen de actievoerders die het ggo-velde in Wetteren vernietigden.

Er gaan steeds meer stemmen op die ijveren voor een Europees actieplan voor biolandbouw. Wat denkt de minister-president hiervan? In andere Europese landen is de biolandbouw groter dan in Vlaanderen door het groter maatschappelijk draagvlak en door de prijs van de producten. Supermarkten gaan steeds meer bioproducten aanbieden, wat de prijs drukt. Is er een rol weggelegd voor VLAM om door overleg met de supermarkten het belang van de biolandbouw te beklemtonen? Hoe groter het aanbod, hoe lager de prijs. Dat kan alleen maar in het voordeel van de consument zijn. Het lid wil ook wat meer duiding over stadslandbouw.

Het visserijbeleid staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Er wordt vooral nadruk gelegd op selectiviteit, maar dat geldt voor de lange termijn. Op de korte termijn is er het Europees voorgestelde verbod op teruggooi en de aanlandingsverplichting. Op Europees niveau wordt gepleit om dit gefaseerd in te voeren, te beginnen met de landen waar er minder problemen zijn in verband met de teruggooi. Op Europees niveau staan Vlaanderen en Nederland alleen in hun verzet tegen de aanlandingsverplichting en het verbod op teruggooi. Wil men die aanlandingsverplichting inderdaad gefaseerd invoeren? Kan de timing voor Vlaanderen nog verschuiven?

In de beleidsbrief worden opleiding en visserijonderwijs niet vermeld. Wordt nog gewerkt aan acties betreffende de veiligheid op de boten?

De gelden uit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij zouden niet gebruikt mogen worden voor de ombouw van de vloot. Is dat zo?

Mevrouw *Tine Eerlingen* schetst dat het beleid van de voorbije jaren wordt voortgezet, zonder veel nieuwe initiatieven. Ze stelt wel vast dat er verder gewerkt is op basis van de vragen die in commissie werden gesteld. Het lid sluit zich dan ook aan bij de stelling van de minister-president, die opteert voor een verduurzaming en professionalisering van de landbouwsector. Dat vergt een mentaliteitswijziging.

Mevrouw Eerlingen is tevreden dat er in de beleidsbrief een nieuw hoofdstuk is opgenomen over het transitieproject. Die transitie is nodig om een topregio te blijven. Ze begrijpt de terughoudendheid van de landbouwers, want de voorwaarden voor een stabiele economie en inkomenszekerheid zijn niet altijd vervuld. Met de aangekondigde vrijmaking van

de markten heerst er onzekerheid. De initiatieven van de minister-president om een stabiel kader te creëren, zijn dan ook belangrijk.

Het ketenoverleg boekt al bescheiden successen. Sectorale actieplannen, de financiële ondersteuning voor startende ondernemers, de mogelijkheden tot verbreding van de landbouw, het stimuleren van duurzame investeringen, de promotie en initiatieven rond vermarkting, het aanscherpen van het ondernemerschap en de vangnetten zijn volgens het lid positieve projecten. Het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid moet nog meer inzetten op instrumenten die verband houden met innovatie, verduurzaming en marktwerking.

Over het transitieproject had mevrouw Eerlingen graag vernomen wat het vervolg zal zijn. Wie was erbij betrokken en wie zal er in de toekomst bij betrokken worden? Is het de bedoeling om een kader uit te werken waarbinnen doelgerichte acties worden opgezet? Loopt het samen met het gemeenschappelijk landbouwbeleid? Wat is het ambitieniveau? Wil men verkennend of diepgaand werken en een nieuw toekomstbeeld naar voren brengen?

Het areaal biologische teelten neemt beperkt toe. Een aantal bedrijven is nog aan het omschakelen. Binnen Europa bengelt Vlaanderen evenwel aan de staart van het peloton. Het nieuwe strategisch plan moet biolandbouw verder stimuleren. Wat zijn de nieuwe initiatieven om traditionele landbouwers meer aan te zetten tot biologische teelten? Dat gebeurt uiteraard vrijwillig, maar het gaat om het creëren van de juiste randvoorwaarden om de overstap mogelijk te maken. De beleidsbrief geeft aan dat de stimulering van onderzoek en onderwijs daarvoor erg belangrijk zijn. Komt biologische landbouw al meer aan bod in het onderwijs? In het verleden bleek dat het aanbod vrij beperkt was, maar dat er aan gewerkt zou worden.

Volgens het lid oefenen 5420 landbouwbedrijven een of meerdere verbredingsactiviteiten uit. Vooral jonge melkveehouders voeren nog andere activiteiten uit. De beleidsbrief vermeldt dat dit vermoedelijk een verzadigde markt is. Dat zou blijken uit een daling van de subsidieaanvragen. Vloeit dit voort uit het niet meer subsidiëren van de zonnepanelen of gaat het echt over een verzadigde markt? Is er geen potentieel meer? Hoe is de verhouding van Vlaanderen met andere vergelijkbare lidstaten? Welke gevolgen zal die verzadigde markt hebben in het nieuwe PDPO?

In het strategisch plan Korte keten werd tot nog toe gefocust op quick wins. In welke mate wordt er een algemeen beleid uitgezet en worden er langetermijnprojecten opgenomen?

Wat is de stand van zaken in verband met de rondetafel over de wijnbouw? Is er nog sprake van een kenniscentrum, zijn er verdere stappen ondernomen? Europa zou het wijnareaal willen beperken. Is dat effectief zo?

De landbouwsector heeft al veel inspanningen geleverd om de milieu-impact te beperken. De beleidsbrief spreekt van een ontkoppeling tussen de stijgende productie en de impact op de omgeving. Er blijven een aantal onopgeloste kwesties zoals de broeikasgasuitstoot die sinds 2008 opnieuw stijgt. Het aandeel in de totale Vlaamse broeikasgasuitstoot blijft constant op 11 percent. Bij de bespreking van het Vlaams Klimaatbeleidsplan stelde de minister-president meer te willen focussen op de uitstoot van natuurlijke gassen. Er worden ook oplossingen verwacht van innovatie. Mevrouw Eerlingen stelt dat het moeilijk zal zijn om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen als er signalen zijn dat de veestapel zal aangroeien.

Er werd ook gesteld dat de maatregelen getoetst zullen worden op de economische en technische haalbaarheid en op de maatschappelijke aanvaardbaarheid. Zal er per maatre-

gel een prognose worden gemaakt van de te verwachten winst inzake de vermindering van de uitstoot?

Het pesticidengebruik blijft een belangrijk onderwerp. In uitvoering van de Europese richtlijn over duurzaam gebruik van pesticiden wordt er gewerkt aan een nieuw ontwerp van Pesticidendecreet. Er wordt daarbij uitgegaan van een geïntegreerde gewasbescherming. Kan het nieuwe Pesticidenreductiedecreet de hoge concentraties aan bepaalde stoffen nog een halt toeroepen? Hoe zal het worden gehandhaafd?

De erosieproblematiek keert geregeld terug. Het gaat niet alleen over de overlast voor de omgeving, maar ook over het verlies van vruchtbaarheid van de bodem. Het is volgens mevrouw Eerlingen positief dat dit in de beleidsbrief is opgenomen. In zones waar erosiebestrijding problemen geeft, gaat men bekijken hoe de randvoorwaarden voor het nemen van verplichte erosiebestrijdingsmaatregelen bijgestuurd kunnen worden. De landbouworganisaties vrezen dat dit louter een besparing is. Het lid betreurt deze reactie. De problematiek is al lang gekend, de maatschappelijke kost is groot en het nemen van deze maatregelen is ook in het belang van de landbouwers. Het lid steunt de minister-president in zijn bijkomende aandacht voor maatregelen voor erosiebestrijding. Overleg en terugkoppeling met de sector is absoluut nodig. Minister Schauvliege heeft al aangegeven welke bijkomende maatregelen er genomen moeten worden. Welke concrete stappen werden al gezet? Welke actoren zaten rond de tafel? Wat is de timing voor de invoering van de nieuwe maatregelen?

Er is in de beleidsbrief niets terug te vinden over ggo's en co-existentie, merkt de spreker op. Komt er een evaluatie van de regelgeving betreffende ggo's? Hoe wordt er verder gewerkt aan de invulling van de aanbevelingen van de resolutie over het ggo-onderzoek? Er is opnieuw kritiek op de technologie van de ggo's, dus het is volgens mevrouw Eerlingen belangrijk om het debat daarover verder te voeren.

Inzake biodiversiteit, met name voor het creëren van een bijvriendelijk klimaat, is het positief te kunnen vaststellen dat 3200 landbouwers zich hebben ingeschreven om bijvriendelijke groenbedekkers in te zaaien. Het areaal waar de aangepaste maatregelen genomen kunnen worden, is nog beperkt. Als alle landbouwers en andere burgers blijvend gestimuleerd worden om positieve maatregelen te nemen, kan het klimaat bijvriendelijker worden. Er werd in de resolutie ook gevraagd om er bij de bevoegde federale minister op aan te dringen om een erkenning te krijgen van producten waarmee de varroamijt bestreden kan worden. Wat is de stand van zaken?

Het is noodzakelijk dat de versnippering van de landbouwgebieden wordt tegengegaan. Er moet daarbij volgens het lid ook aandacht zijn voor natuurlijke verbindingselementen.

Dierenwelzijn is nog wel een federale aangelegenheid, maar de minister-president neemt zijn verantwoordelijkheid. Hij gaat na welke bijdrage geleverd kan worden, stelt het lid.

De afzet in het buitenland van intacte en immunogecastreerde beren blijft een probleem. Zal de minister-president dat aankaarten op Europees niveau? Het onderzoek naar het voorkomen van berengeur bij intacte beren is belangrijk. Vandaar de vraag van het lid of dit verder ondersteund zal worden. Bij de inteelt van honden gaat het toepassingsgebied van het Fokkerijbesluit worden verruimd. Het is volgens mevrouw Eerlingen evenwel niet wenselijk om dierenwelzijn, na de overheveling van deze bevoegdheid, bij het beleidsdoel Landbouw en Visserij onder te brengen.

Er werd al meermaals een discussie gevoerd over het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Wat betreft de vergroeningsmaatregelen is het voor de spreker belangrijk dat de vooropgestelde maatregelen haalbaar en toepasbaar zijn. Alternatieven zijn mogelijk op

voorwaarde dat dezelfde resultaten worden behaald op het vlak van milieu, natuur en landschapszorg.

De evaluatie van de lopende steunmaatregelen in het kader van het plattelandsbeleid werd aangekondigd, ter voorbereiding van het nieuwe PDPO. Op basis van welke criteria worden die maatregelen geëvalueerd? Wie zal de analyse uitvoeren? Welke actoren worden gehoord? Wat is de timing?

In het verleden werd gesteld dat de VLM de projectoproep voor de volkstuinparken die eind 2012 gelanceerd zal worden, zou faciliteren. Wordt deze piste aangehouden en welke middelen worden er voor dat initiatief opzijgezet?

De minister-president hoopt dat het Plattelandsfonds operationeel zal zijn in 2013, om gemeenten met beperkte bestuurskracht extra steun te geven. Mevrouw Eerlingen betreurt dat het nog niet in werking is. Er is voorzien dat vijftig gemeenten ondersteuning kunnen krijgen. Wordt de lijst van gemeenten jaarlijks geëvalueerd of ligt die voor een bepaalde periode vast?

Er is blijkbaar nog weinig zekerheid over het nieuwe Europese visserijbeleid, stelt mevrouw Eerlingen. Het lid is akkoord om het gemeenschappelijk visserijbeleid nog beter wetenschappelijk te onderbouwen en te werken met meerjarenplannen. Ook de aandacht voor aquacultuur en hogere selectiviteit bij de vangst zijn belangrijk. De spreker deelt de zorg dat door de invoering van de overdraagbare visserijconcessies de visserijdruk in bepaalde gebieden te groot zal zijn en dat door een verregaande regionalisering de regelgeving te versnipperd dreigt te worden.

Mevrouw *Linda Vissers* gaat in op het plattelandsbeleid. In de vorige beleidsbrief werd over het hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland gemeld dat een beleidswerkgroep werd opgericht die op korte termijn zijn resultaten zou voorleggen aan het IPO. Dat wordt dit jaar opnieuw gemeld. Ditmaal zal de beleidswerkgroep haar plan van aanpak aan het IPO voorleggen. Wat is de stand van zaken?

Vorig jaar werd in de beleidsbrief over hinderbeperking van lawaaierige recreatiesporten gesteld dat de bevoegde federale diensten bezig waren met het voorbereiden van een KB voor de paramotoren. De minister zou, zodra er een Federale Regering was, deze problematiek bij de bevoegde minister aankaarten. Wat is de stand van zaken?

Mevrouw Vissers ondersteunt het project 'Buurten op den buiten'. Begin juli 2012 lanceerden de Koning Boudewijnstichting en de Vlaamse overheid een campagne. Iedereen met een goed idee voor het aangenamer maken van buurten op de buiten, kon hiervoor een subsidie krijgen tot 5000 euro. Het lid wil ook dat oude dorpstradities in ere worden hersteld. De minister heeft dat in zijn beleidsbrief opgenomen. De projectvoorstellen voor 'Buurten op den buiten' moesten worden ingediend voor 15 oktober. Is er al zicht op het aantal voorstellen en wanneer ze beoordeeld zullen zijn?

De minister beloofde vorig jaar om in 2012 een ontwerp van decreet in te dienen zodat het Plattelandsfonds in 2013, bij het begin van de nieuwe gemeentelijke legislatuur, in werking kon treden. In mei besliste de Vlaamse Regering om aan vijftig plattelandsgemeenten extra middelen toe te kennen via het op te richten Plattelandsfonds. Bij de septemberverklaring werd het fonds uitgesteld in afwachting van betere financiële vooruitzichten.

Het is volgens mevrouw Vissers eigenaardig dat de Vlaamse Regering wel een indexering van het Gemeente- en Stedenfonds doorvoert. Alleen daardoor worden er tientallen miljoenen ter beschikking gesteld van de grote steden, terwijl het Plattelandsfonds, dat steeds gekoppeld werd aan het bestaan van het Stedenfonds, uitblijft. Een voorzichtigere

indexering had meer dan voldoende middelen opgeleverd om toch te kunnen starten met het Plattelandsfonds. De oprichting van het Plattelandsfonds werd al beloofd bij de verkiezingen van 2009. De minister-president zegt wel dat uitstel geen afstel is, maar volgens mevrouw Vissers is het geduld op.

Bij de begrotingsopmaak 2013 heeft de Vlaamse Regering het Plattelandsfonds uitgesteld tot minstens na de eerste begrotingscontrole. Denkt de minister-president dat er dan wel voldoende geld zal zijn? Zo niet, zal het Gemeentefonds dan grondig worden hervormd? Sommige provincies willen een provinciaal plattelandsfonds oprichten. Wat is de visie van de minister-president hierover? Past dit in het kerntakendebat van de provincies?

Minister Lieten zou 4,5 miljoen euro uittrekken voor wetenschappelijk onderzoek bij bonobo's. Dat is ongeveer de helft van wat het Plattelandsfonds nodig heeft, stelt het lid. Wat is nu het belangrijkste: geld voor de oprichting van het Plattelandsfonds of geld voor computers en touchscreens voor apen?

Mevrouw *Els Robeyns* gaat in op het gebruik van pesticiden en de invloed ervan op het watersysteem. De VMM berichtte recent eenzijdig dat er in Zuid-Limburg een grote verscheidenheid aan pesticiden werd gemeten. Er zouden zelfs sporen zijn gevonden van producten die al jaren verboden zijn. De fruitsector werd hierdoor in een negatief daglicht gesteld. Uit de berichtgeving bleek dat er in 56 procent van de gevallen een overschrijding van de kwaliteitnorm werd vastgesteld. De VMM concludeerde daaruit dat de normoverschrijding in heel Vlaanderen toenam. Dat werd in de toelichting al door de minister-president genuanceerd, maar initiatieven tot vermindering van het gebruik van pesticiden blijven volgens het lid nodig en nuttig. Naast het Pesticidendecreet is er ook de geïntegreerde gewasbescherming, die ervoor moet zorgen dat er minder gewasbeschermingsmiddelen in of op de voeding terug te vinden zijn.

Het is volgens het lid positief dat in de beleidsbrief de ambitie staat om de bovenwettelijke eis van totale afwezigheid van residu's van gewasbeschermingsmiddelen in zo veel mogelijk groente- en fruitsoorten na te streven. Opdat de omschakeling naar IPM vlot zou verlopen, is overleg, communicatie en opleiding belangrijk. In welke mate is dat al voorzien en hoe wordt de sector erbij betrokken? Het is belangrijk om landbouwers te blijven sensibiliseren rond goede praktijken en hen te stimuleren voor agromilieumaatregelen die de vermindering van gewasbeschermingsmiddelen beogen. Worden er nieuwe initiatieven gepland? Is het debat over de handhaving al gevoerd? Wat is de oorzaak dat men verboden stoffen blijft vinden? Is daarover bijkomend onderzoek gepland?

De verontreiniging van het grondwater zou volgens bepaalde mediaberichten veroorzaakt worden door erosie. Is deze berichtgeving juist en werd het al onderzocht?

Er heerst onduidelijkheid over de plannen voor erosiebestrijding, stelt de spreker. Kan de minister-president dit verduidelijken? Worden vandaag alle instrumenten voor erosiebestrijding aangewend? Moet niet worden onderzocht of de bestaande instrumenten geoptimaliseerd kunnen worden?

In verband met de steun aan de jonge landbouwers is er al meermaals gevraagd wat de minister gaat doen. Komt er een evaluatie van het actieplan Jonge landbouwers?

De sp.a-fractie waardeert de bijkomende steun voor Boeren op een Kruispunt. De vzw levert goed werk. 80 procent van de aangemelde bedrijven is nog steeds actief. Uiteraard is het beter om te vermijden dat landbouwers zich tot de vzw moeten wenden. Wordt onderzocht waarom de bedrijven in moeilijkheden komen en wat de meest voorkomende problemen zijn?

De discussie over de schaalvergroting werd al vaak gevoerd in de commissie. De cijfers van de minister bevestigen dat er steeds grotere bedrijven komen en er meer specialisatie is, en dus ook meer kwetsbaarheid. De vraag blijft of dit de enige richting is waarin het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid moet blijven evolueren. Moet er geen aandacht zijn voor alternatieven en moet men bedrijven die willen samenwerken niet de mogelijkheid bieden om dit te doen zonder dat het aantal bedrijven vermindert? Dat stoot nu volgens het lid op administratieve problemen.

Mevrouw Robeyns wil bij het Strategisch Plan Biologische Landbouw de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid benadrukken, in het bijzonder voor de structurele aandacht voor de biologische landbouw in diverse beleidsdomeinen.

Over de wijnbouw wil de spreker de stand van zaken kennen. Er werd in de vorige beleidsbrief een ambitieus wijnbouwbeleid aangekondigd. Er is een rondetafel geweest en de eerste stappen werden gezet. De kennis zit evenwel versnipperd, dus de sector zou er baat bij hebben als een kenniscentrum wordt opgericht.

Het lid is tevreden met de aandacht voor voedselverlies en de biobased economy. Zijn er op dat vlak bijkomende initiatieven gepland? Het is een beleidsoverschrijdend thema. Kan men tot een beleidsoverschrijdend actieplan komen?

Landbouwdieren hebben vooral een economisch nut, terwijl huisdieren vooral een sociaal nut hebben. Door dit verschil rijst de vraag of bij de overdracht dierenwelzijn al dan niet naar Landbouw moet gaan. Federaal zit dierenwelzijn bij Volksgezondheid, merkt mevrouw Robeyns op. Hierover moet een debat – zonder voorafname – worden gevoerd. Wat is het standpunt van de minister-president?

In de sector zijn er volgens de heer *Jos De Meyer* heel wat financieel-economische zorgen, zeker wat het toekomstig Europees beleid betreft. Het advies van de SALV komt in essentie op het volgende neer: het Europese landbouwbeleid in een gunstige plooi leggen, ruimte voor land- en tuinbouw vrijwaren en de zesde staats hervorming met bekwaame spoed uitvoeren. De SALV vraagt om dierenwelzijn, de Pachtwet, het Landbouwrampenfonds en het BIRB toe te voegen aan het Vlaamse landbouwbeleid. Dat is ook het standpunt van de fractie van de heer De Meyer.

Het lid zou graag verduidelijking krijgen over het VLIF en de jongeren. De starterscursussen zouden worden aangepast. Kan hierover meer informatie worden gegeven?

De heer De Meyer had begrepen dat er nog een opening was om het Plattelandsfonds operationeel te maken bij de volgende begrotingscontrole. Kan de minister dit bevestigen?

De heer *Jan Verfaillie* verwijst in het kader van het Plattelandsfonds naar de opmaak van de meerjarenplannen en de begroting 2013 door de gemeentebesturen. In de loop van 2013 moet er een meerjarenplan worden voorgelegd met een financiële analyse voor de periode 2014-2019. De vijftig gemeenten die geselecteerd werden op basis van objectieve parameters, moeten zo snel mogelijk duidelijkheid hebben. Er werd gesteld dat het Plattelandsfonds operationeel zou kunnen worden bij de begrotingscontrole. Zijn er daartoe plannen?

Vlaanderen onderschrijft de principes van het gemeenschappelijk visserijbeleid. Er moet echter ook rekening worden gehouden met het specifieke karakter van de sector in Vlaanderen en met de bezorgdheden in verband met de aanlandingsplicht en de overdraagbare visserijconcessies. Tot slot, wat is de stand van zaken in verband met de nieuwe vismijn in Oostende en de aquacultuur?

2. Antwoorden van minister-president Kris Peeters

2.1. Landbouw

2.1.1. Verjonging in de sector

Minister-president *Kris Peeters* bevestigt dat er inderdaad minder bedrijven in de sector bijkomen dan er uit verdwijnen. Bij de invoering van het nieuwe Europese landbouwbeleid zal de minister-president alle mogelijkheden benutten om de instroom van jonge landbouwers aan te moedigen. Binnen deze mogelijkheden zal het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds maximaal de overname van bedrijven ondersteunen.

De Vlaamse landbouwsector is volgens de spreker nog steeds een sector van nagenoeg uitsluitend familiale bedrijven. Ook de grotere bedrijven zijn nog steeds voornamelijk in handen van de bedrijfsleider en zijn of haar familie.

2.1.2. Milieudrukindicatoren/mestbeleid

De minister-president steunt de oproep van de Boerenbondvoorzitter om op het vlak van het mestbeleid een tandje bij te steken. Maar we moeten wel realistisch blijven. Het systeem van waterkwaliteitsgroepen is pas eind vorig jaar van start gegaan. Het is dan ook zeer moeilijk om onmiddellijk resultaten te verwachten voor processen die zich in de bodem en het leefmilieu afspelen. Bovendien spelen het klimaat en het weer een zeer bepalende rol. Op dit moment zorgt het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting voor zeer gerichte acties en individuele begeleiding om probleemsituaties op te lossen.

2.1.3. Broeikasgassen/klimaatuitbreiding melkveesector

Landbouw zal een belangrijk onderdeel uitmaken van het Vlaams Klimaatbeleidsplan, stelt de minister-president. De landbouwadministratie heeft een oplisting gemaakt van de maatregelen die kunnen en zullen genomen worden. Het ILVO doet hieromtrent ook onderzoek.

De Vlaamse melkveehouderij denkt inderdaad aan een belangrijke uitbreiding. Het komt erop aan deze uitbreiding zo te organiseren en aan te pakken dat de gevolgen voor het klimaat zo gering mogelijk zijn. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door aangepaste voeding en aangepaste huisvesting. Voor het klimaat is het bijvoorbeeld veel beter om dieren op stal te houden in plaats van ze te laten grazen op de weide.

Dergelijke discussies moeten volgens de minister-president ook meer in een mondiaal perspectief bekeken worden. Zo tonen studies aan dat het op het vlak van de uitstoot van broeikasgassen veel efficiënter is om in onze regio op een intensieve manier rundvlees te produceren in plaats van op een extensieve manier in Brazilië.

2.1.4. Erosie

De minister-president wil inzake erosiebestrijding een aantal stappen vooruit zetten, omdat het uitspoelen van de bodem landbouwkundig nadelig is en omdat het modderoverlast veroorzaakt.

Het is de bedoeling om samen met het beleidsdomein Leefmilieu en de landbouwsector na te gaan welke maatregelen efficiënt zijn op het vlak van erosiebestrijding, maar ook haalbaar zijn voor de landbouwers. Bovendien moeten ze afgestemd kunnen worden op de acties voorzien in de gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen. Of een van de drie opge-

somde pistes zal gekozen worden of een combinatie daarvan, zal uit het overleg moet blijken.

2.1.5. *Groenbedekking*

Bij de keuze van de groenbedekker die ingezaaid kan worden, is rekening gehouden met enerzijds de initiële bedoeling van het inzaaien van groenbedekkers, met name het binden van nog aanwezige nutriënten in het organisch materiaal, en anderzijds met mogelijke win-winsituaties, onder andere voor de bijen. Het blijkt echter dat bepaalde groenbedekkers wel bijzonder goed nutriënten vastleggen maar geen grote bijdrage leveren voor het bijenbestand. Vandaar dat er geopteerd werd om een keuze van groenbedekkers aan te bieden waaruit landbouwers naargelang het doel van de groenbedekker kunnen kiezen. De groenbedekkers die gunstig zijn voor de bijen zijn bepaald in samenspraak met de bijensector, geeft de minister-president mee.

2.1.6. *Karkasclassificatie*

Het besluit van de Vlaamse Regering is principieel goedgekeurd, en de SALV heeft reeds een advies geformuleerd. Het dossier moet nog geadviseerd worden door de Raad van State. Voor kerstmis moet het definitief goedgekeurd worden.

2.1.7. *Overlast everzwijnen en bevers*

Deze problematiek is de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu, merkt de minister-president op. Maar er moet gestreefd worden naar een gezond en leefbaar evenwicht tussen landbouw aan de ene kant en natuur aan de andere kant. Daartoe is een regelgeving uitgewerkt en moeten acties ondernomen worden om enerzijds schade te voorkomen, en om anderzijds onredelijke schade te vergoeden.

2.1.8. *Landbouw en ruimte*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is betrokken bij het project ‘strategisch belangrijke landbouwgebieden’ in het kader van het groenboek van het Beleidsplan Ruimte, situeert de minister-president. Het is de bedoeling om vooral de verrommeling van het agrarisch gebied tegen te gaan en er op die manier voor te zorgen dat de open ruimte beter beschermd en gevrijwaard wordt en dat daarenboven landbouwers die een vergunning aanvragen in het agrarisch gebied een grotere rechtszekerheid bekomen om hun bedrijf op te starten of uit te breiden.

2.1.9. *Duurzame investeringen VLIF*

Enkel duurzaam verantwoorde investeringen komen in aanmerking voor het VLIF, maakt de minister-president duidelijk. Dat zal in de toekomst niet anders zijn, rekening houdend met de drie pijlers van duurzaamheid (economisch, ecologisch, sociaal) die in evenwicht moeten zijn.

Energie-investeringen op de landbouwbedrijven moeten in het teken staan van de landbouwproductie zelf. Energiewinning om warmte te produceren in serres en om elektriciteit te produceren die op het bedrijf zelf kan worden aangewend, komen in aanmerking voor steun, behoudens fotovoltaïsche cellen en mestverwerking. Europa laat dit laatste niet toe vanuit het principe ‘de vervuiler betaalt’.

Wat de investeringen in parksystemen voor konijnen betreft, licht de minister-president toe dat landbouwers die voldoen aan de minimuminkomensvoorwaarden van het VLIF, zijnde een jaarverdienste van 12.000 euro, in aanmerking komen voor steun. Dat betekent dat landbouwers in bijberoep niet uitgesloten zijn.

2.1.10. Naschoolse vorming/ondernemerschap

In het kader van de naschoolse vorming ging er de afgelopen jaren extra aandacht naar ondernemerschap. Er komt op zeer korte termijn nog een aanpassing van de wetgeving op dat vlak voor de starterscursussen, waarin meer aandacht zal besteed worden aan ondernemerschap.

2.1.11. Groepshuisvesting zeugen

De sector is op de goede weg, zegt de minister-president. De investeringen zijn op gang gekomen en heel wat bedrijven zullen zich nog in orde stellen tegen de limietdatum. Dat is ook een fenomeen dat gezien werd in de pluimveehouderij bij de omzetting van legbat-terijen naar meer diervriendelijke huisvestingssystemen. Er zullen ook een aantal varkenshouders ophouden met de zeugenhoudery en overstappen naar het uitsluitend produceren van vleesvarkens. De minister-president zal de commissie op de hoogte houden over nieuwe beschikbare cijfers.

2.1.12. Varkensloket

Het Varkensloket is een aanspreekpunt voor varkenshouders, maar ook voor andere belanghebbenden binnen de varkenshouderij. Daarnaast spoort het nieuwe onderzoeksvragen op vanuit de sector. Deze vragen worden doorgespeeld naar het Praktijkcentrum Varkens, dat samen met het Varkensloket een onderzoeks- en voorlichtingsagenda uitwerkt.

Daarnaast wordt door het Varkensloket, als kennis- en documentatiecentrum, geactualiseerde informatie over de varkenshouderij verzameld en worden onderzoeksresultaten in begrijpbare taal aan de varkenshouders gecommuniceerd. Deze informatie is beschikbaar via de website www.varkensloket.be.

In maart 2012 ging het Varkensloket van start, met de indiensttreding van twee medewerkers bij het ILVO. In hun werking worden ze begeleid door een technisch comité, bestaande uit specialisten die verschillende partners van het PCV vertegenwoordigen. Dit technisch comité komt maandelijks samen om de werking van nabij op te volgen en bij te sturen.

Na een verkenningsronde bij de leden van het PCV, was de eerste opdracht het ontsluiten van zo veel mogelijk informatie die bij de leden van het PCV aanwezig is. Het resultaat is een up-to-date website, die reeds meer dan tweehonderd topics bevat. Deze website werd op 4 september 2012 officieel gelanceerd.

De voorbije weken en maanden resulteerde dit in een toenemend aantal vragen aan het Varkensloket. Het antwoord op de vragen wordt verstuurd naar de vraagsteller en tegelijk op de website van het Varkensloket geplaatst. Voor het beantwoorden van deze technische vragen doen de medewerkers van het Varkensloket indien nodig een beroep op de leden van het PCV. De vraagstellers omvatten fabrikanten (veevoeder, constructie, farmacie), dierenartsen, particulieren, onderzoekers en studenten, maar ook en vooral individuele varkenshouders. De varkenshouders werden van bij de start van het Varkensloket aanzien als de belangrijkste doelgroep.

Het Varkensloket heeft op korte termijn reeds een belangrijke positie ingenomen als informatiecentrum voor de varkenshouderij, concludeert de minister-president.

2.1.13. Europese erkenning voor het witblauw runderras

Het dossier wordt voorbereid in overleg met Wallonië en nadert de eindfase om te komen tot een indiening bij Europa. Het is vooral de afstemming met het Waalse landsgedeelte

die enige tijd heeft gevergd. De minister-president dringt aan op een zeer grondige voorbereiding van het dossier, omdat de procedure op Europees niveau lang en ingewikkeld is.

2.1.14. Wijnbouw

Er zijn gesprekken geweest met de VLAM omtrent de promotiemogelijkheden voor deze sector. De mogelijkheden om middelen bijeen te brengen vanuit de sector worden nagegaan. Promotiewerking kan al voor die wijnen die erkend zijn als streekproduct, want VLAM heeft sinds kort een specifieke werking rond streekproducten. In de loop van 2013 zullen een aantal bijkomende stappen gezet worden om de sector te ondersteunen.

2.1.15. Zorgboerderijen

Het systeem van zorgboerderijen loopt naar wens, stelt de minister-president. Om ook voor dit dossier nog een administratieve vereenvoudiging door te voeren, zal worden aangesloten bij het e-loket.

2.1.16. Minstbedeelden

Het Europees programma werd mede op Vlaams verzoek nog twee jaar verlengd. Pas vanaf 2014, als het budget op Europees niveau niet meer bij Landbouw zit, zijn ingrijpende veranderingen te verwachten.

2.1.17. Verzekeringssystemen

In afwachting van de effectieve regionalisering van het Landbouwrampenfonds en van de concrete mogelijkheden binnen het vernieuwde Europese landbouwbeleid in verband met risicobeheer, worden de gesprekken voortgezet om weersverzekeringen in de land- en tuinbouwsector aan te moedigen.

2.1.18. Instandhoudingsdoelstellingen

Zoals in de beleidsbrief gesteld, pleit de minister-president ervoor om landbouwers meer in te schakelen in het natuurbeheer.

Uitgangspunt van de IHD's is dat die zich bij prioriteit moeten situeren binnen de speciale beschermingszones. Voor zover landbouwers daar actief zijn, zal het implementeren van de doelstellingen bijna onvermijdelijk gevolgen hebben voor de aanwezige landbouw.

Het zal erop aankomen om zo veel mogelijk tot win-winoplossingen te komen, waarbij instrumenten ingezet worden om de doelstellingen te halen, maar waarbij de landbouwers hun activiteit, allicht op een aangepaste manier, kunnen voortzetten. De minister-president denkt hierbij aan het inzetten van beheersovereenkomsten. Hij vindt het belangrijk dat de betrokken landbouwers maximaal ingezet worden om mee de natuurdoelen te helpen realiseren. Voor zover de doelen een normale landbouwactiviteit niet meer zouden toelaten, moeten flankerende maatregelen genomen worden.

2.1.19. Impact van andere beleidsdomeinen op landbouw/flankerende maatregelen

De landbouwadministratie is steeds beter gewapend om de impact van andere beleidsbeslissingen of voorbereidingen van dergelijke beslissingen in te schatten. Op Agriflanders zal bijvoorbeeld de landbouwimpactstudie worden voorgesteld. Wat flankerende maatregelen betreft bij grote projecten, zal getracht worden om tot een betere coördinatie te komen. Recent werden reeds een aantal initiatieven op dat vlak genomen, aldus de minister-president.

2.1.20. Europees budget

De discussies over het Europese budget zijn volop aan de gang. De scenario's die momenteel voorliggen voor Landbouw zijn zeer verontrustend, beklemtoont de minister-president. Zowel in pijler I als in pijler II zou Vlaanderen geconfronteerd worden met een zeer sterke daling van de middelen. De minister-president blijft de lijn aanhouden dat we niet in beide pijlers mogen verliezen. Op Vlaamse vraag blijft de Belgische delegatie Landbouw als prioriteit naar voren schuiven.

2.1.21. Overdracht bevoegdheden/plaats dierenwelzijn binnen de Vlaamse overheid

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is bezig met de voorbereiding om de landbouwbevoegdheden die overkomen (Landbouwrampenfonds, BIRB, dierenwelzijn en pachtwetgeving) op te vangen binnen het beleidsdomein.

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is het enige beleidsdomein dat in de afgelopen jaren diverse studies en onderzoek heeft gefinancierd in verband met dierenwelzijn. Ook in de voorlichting van het Departement Landbouw en Visserij heeft dierenwelzijn een belangrijke plaats gekregen, evenals binnen het VLIF. Bovendien is er een sterke link tussen het fokkerijbeleid en het dierenwelzijnsbeleid, stelt de minister-president. Hij maakt ook de kanttekening dat vanuit andere beleidsdomeinen, waar sommigen dierenwelzijn willen onderbrengen, nog geen initiatieven werden genomen, en noemt dit een element in de discussie.

2.1.22. Nertsenkwekerijen

De minister-president heeft momenteel van het federale niveau geen enkel signaal ontvangen in verband met de nertsenkwekerijen. Er is alvast een bindend advies nodig van de gewesten bij het invoeren van dierenwelzijnsmaatregelen voor landbouwdieren.

2.1.23. Biolandbouw

In het nieuwe strategisch plan dat volop in voorbereiding is, wordt ook de samenwerking gevraagd van de distributiesector. De omschakeling zal meer afgestemd worden op wat specifiek gevraagd wordt in de keten.

Wat de omschakeling naar biolandbouw betreft, wordt aanmerkelijke vooruitgang geboekt sinds het strategisch plan van kracht is, merkt de minister-president op. Omschakelen kan natuurlijk niet opgelegd worden. Bedrijven moeten zelf die keuze maken en het moet voor hen rendabel zijn.

Langs de andere kant stelt de minister-president ook vast dat de gangbare landbouw steeds meer richting biolandbouw opschuift wat de impact op het milieu betreft. De beide systemen groeien naar elkaar toe.

Zowel in het toegepast onderzoek als praktijkonderzoek en in de voorlichting wordt de nodige aandacht besteed aan biolandbouw.

2.1.24. Onderzoek ggo-teelten en co-existentie

De proef met ggo-aardappelen die momenteel loopt, onderzoekt of enkele ggo-aardappelrassen in de praktijk bestendig zijn tegen de aardappelplaag (*Phytophthora infestans*), zonder dat 15 tot 20 preventieve spuitbeurten nodig zijn met een pesticide. Het eindrapport van de tweejarige proef wordt verwacht begin 2013. In globo kan gesteld worden dat de 'proof of principle' is geleverd: de ggo-aardappelen vertonen in twee veldproefseizoenen met erg verschillende weersomstandigheden een duidelijke weerbaarheid tegen de schimmel, stelt de minister-president.

In 2011 werd een proef uitgevoerd voor de co-existentie van ggo-maïs en gangbare maïs. Daaruit bleek dat de co-existentievoorwaarden die in de Vlaamse regelgeving zijn opgenomen, voldoende zijn, met zelfs een zeer ruime veiligheidsmarge.

In 2012 werd een proef uitgevoerd voor aardappelen. De eindrapportering is voorzien begin 2013.

VIB voert op de terreinen van ILVO fundamenteel wetenschappelijk onderzoek uit in verband met een ggo-gen dat werd ingebouwd in maïs.

De onderzoekers melden dat de verhoogde informatiebehoefte/aandacht/debat via allerlei fora en bijeenkomsten blijft aanhouden.

2.1.25. Stadslandbouw

Er is geen eenduidige definitie van stadslandbouw. Wat de minister-president betreft, wordt hier landbouw mee bedoeld die zich afspeelt in een stedelijke omgeving. De spreker juicht de interesse van de stad voor de landbouw toe, maar het moet meer zijn dan de 'hype' die het enkel heeft over het telen van groenten op het dak van enkele flatgebouwen.

Voor de minister-president gaat stadslandbouw vooral over het versterken van de band tussen de stedeling en de land- en tuinbouw. Vanuit het actieplan Korte keten worden verschillende van dergelijke initiatieven ondersteund: zelfoogstboerderijen (community supported agriculture), voedselteams enzovoort.

Ook de ondersteuning van volkstuinen past in de aandacht voor de relatie tussen stad en landbouw, maar ook de sociale aspecten hiervan mogen volgens de minister-president niet onderschat worden.

2.1.26. Transitieproject

Het pretransitieproject is er gekomen op initiatief van een aantal ngo's en een aantal experts, waarbij ook Boerenbond en FEVIA zich hebben aangesloten.

De eindtekst van het pretransitieproject is een goede basis om verder na te denken over de transitie van het landbouw- en voedselsysteem op Europees en mondiaal niveau. Samen met de Vlaamse Milieumaatschappij werd inmiddels een systeemanalyse afgerond in verband met het landbouw- en voedingssysteem. Boerenbond en FEVIA trachten als vervolg een stappenplan te ontwikkelen in het kader van het Nieuw Industrieel Beleid.

Vanuit de landbouwadministratie zal de aandacht de eerstvolgende maanden evenwel prioritair gaan naar de hervorming van het Europese landbouwbeleid en de implementatie ervan in Vlaanderen.

2.1.27. Verbreding

De hoge groeipercentages wat de diversificatie en verbreding van de landbouwactiviteiten betreft, liggen enigszins achter ons, situeert de minister-president. Dat is begrijpelijk, want ook bedrijven die aan verbreding doen, moeten rendabel zijn. De aangroei van het aantal zorgboerderijen vermindert ook, maar ook dat is niet verwonderlijk. Met vijfhonderd zorgboerderijen zit Vlaanderen samen met Nederland bij de top in Europa.

Het actieplan voor de korte keten wordt onverkort uitgevoerd en bevat naast de quick wins, waar extra financiële middelen voor werden uitgetrokken, ook een pak andere meer structurele maatregelen die worden uitgevoerd. De minister-president vermeldt de horizontale werking bij VLAM om de korte keten aan te moedigen in alle sectoren.

2.1.28. *Pesticiden*

Op het vlak van pesticiden werden de afgelopen jaren spectaculaire verbeteringen gerealiseerd. De druk op het waterleven is de voorbije drie à vier jaar met meer dan de helft verminderd. Het FAVV staat in voor de handhaving en de erkenning van de te gebruiken producten. Vanuit Vlaanderen gaat vooral aandacht naar onderzoek en preventie.

De minister-president brengt nogmaals de maatregel verwarringstechniek in herinnering, die inmiddels op de helft van het pitfruitareaal wordt toegepast en die mee de aanleiding is van de spectaculaire verbeteringen van de milieudruk in de fruitsector.

2.1.29. *Actieplan Bijen*

De FOD Volksgezondheid heeft beslist dat geneesmiddelen tegen varroase niet langer voorschriftplichtig zijn. Er bestaan ook geen andere bijenziekten die een behandeling met voorschriftplichtige geneesmiddelen vergen.

Varroase wordt in het koninklijk besluit van 7 maart 2007 geschrapt, waardoor geneesmiddelen tegen varroase ook niet meer toegediend moeten worden door de dierenarts.

Bovendien heeft Apilife Var als middel tegen varroa op 20 augustus 2012 een vergunning gekregen van het FAGG. Thymovar was reeds erkend. De behandeling is dus vereenvoudigd omdat er geen voorschriften of dierenarts meer nodig zijn, en er zijn effectief een aantal producten ter bestrijding beschikbaar, concludeert de minister-president.

2.2. *Visserij*

2.2.1. *Aquacultuur*

Het Vlaams Aquacultuur Platform is inmiddels operationeel, verduidelijkt de minister-president. De strategische stuurgroep is samengesteld en heeft al twee vergaderingen achter de rug. Bovendien zijn vier werkgroepen aan het werk die betrekking hebben op: het uitwerken van een algemene visie over wat aquacultuur in Vlaanderen zou kunnen betekenen, wetgeving, het organiseren van het informatie- en aanspreekpunt, en het opstellen van een onderzoeksagenda. Het netwerk bestond al onder impuls van de Universiteit Gent, maar wordt nu geïntegreerd.

Ook het aanspreekpunt bestaat effectief. Er is een website aquacultuur Vlaanderen binnen de structuur van het VLIZ waarop heel wat informatie te vinden is, maar dat wordt nog verder uitgebouwd. Vanuit een bestaand Interregproject worden er bij het proefstation Inagro al individuele adviezen gegeven. Dat moet echter in één geheel gebracht worden.

De minister-president merkt op dat ook in de ons omringende landen het realiseren van commerciële aquacultuur niet van een leien dakje loopt en waarschuwt voor te hoge verwachtingen.

2.2.2. *Selectiviteit en boomkorren*

Er loopt momenteel een bevraging bij de reders om een correct overzicht te krijgen over het gebruik van de boomkor. De vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden omdat de klassieke boomkor nog nauwelijks bestaat. Alle vistuig heeft wel een of andere aanpassing ondergaan waarbij de negatieve gevolgen van de klassieke boomkor op zijn minst gemilderd worden (rolsloffen, sumwing, vissen met borden, aangepaste netten). Vandaar dat de sector nogal eens het begrip ‘ecokor’ gebruikt. Naargelang het visgebied en de periode waarin men vist, wordt het vistuig ook soms verwisseld.

De minister-president wijst er ook op dat bij ministerieel besluit van 11 september 2012 alle Belgische vissersvaartuigen in alle gebieden verplicht zijn meer selectief vistuig te

gebruiken en dit via toepassing van netmazen van 300 millimeter in de rug van het net in plaats van netmazen van 180 millimeter. Dat is een belangrijk initiatief met betrekking tot selectiviteit.

2.2.3. *Aanlandingsverplichting*

Voor soorten die beschermd zijn of voor aantallen boven quotum, is er momenteel een verbod om die aan boord te hebben. Er is dus een verplichting om die onmiddellijk terug over boord te gooien en het is in elk geval verboden om ze aan te landen. Het is de bedoeling van de Europese Commissie om dit totaal om te keren en voor bepaalde soorten een verbod op te leggen om gevangen soorten terug te gooien (discard ban) en een verplichting op te leggen om die wel aan te landen. Het verbod op teruggooi zou gecontroleerd moeten worden door camera's aan boord.

Het is de bedoeling van de Commissie om beter zicht te krijgen op de hoeveelheden ongewenste vangsten en om – door de kosten voor het verwerken van die ongewenste vangsten te verhalen op de reders – hen te dwingen om de hoeveelheid ongewenste vis te beperken, of dus om selectiever te gaan vissen.

De minister-president verschilt van mening met de Europese Commissie. Het doel is uiteindelijk hetzelfde, maar de minister-president pleit ervoor om zo veel mogelijk rechtstreeks in te zetten op het verhogen van de selectiviteit, terwijl de Commissie een grote omweg volgt die de reders heel wat zal kosten, het duurzaam beheer van stocks zeker niet vooruit helpt, en waarbij er heel wat voedsel van prima kwaliteit nog altijd vernietigd zal worden.

Een meerderheid van EU-lidstaten was niet akkoord met het oorspronkelijke voorstel van de Commissie. Het voorstel van het Deense voorzitterschap waarbij er een differentiatie komt naar gelang de overlevingskansen bij teruggooi, het visserijgebied, en de invoering gespreid in de tijd gebeurt, kreeg wel steun van een meerderheid van lidstaten.

2.2.4. *Visserijonderwijs*

Visserijonderwijs is de bevoegdheid van minister Smet, en de bij- en omscholing in de visverwerking is gesitueerd bij de VDAB en dus bij de minister van Werk, schetst de minister-president. Dat betekent niet dat geen impulsen worden gegeven met betrekking tot de inhoud van het onderwijs (duurzaam vissen). Bovendien wordt vooropgesteld dat bij het implementeren van nieuwe technieken er vanuit het ILVO ook extra aandacht moet gaan naar de noodzakelijke opleiding.

2.2.5. *Veiligheid op de vaartuigen*

Dit is voor de spreker een belangrijk aandachtspunt. Binnen het project PREVIS (preventie van arbeidsongevallen aan boord van visserij schepen) is er permanent een gewezen visser actief bezig met het uitwerken van praktische veiligheidsmaatregelen.

De minister-president schetst twee belangrijke projecten met betrekking tot veiligheid die gesubsidieerd werden: het 'MOB-systeem' (man over boord) en recent het 'Net Controle Systeem', waarbij een veiligheidssysteem in gang treedt wanneer de druk op een van de netten te groot wordt.

Omwille van onze relatief oude vloot, heeft Vlaanderen op EU-niveau gepleit voor steun bij vernieuwbouw zonder capaciteitverhoging, via bankwaarborgen, maar de Europese Ministerraad is Vlaanderen niet gevolgd.

2.2.6. *Vismijn Oostende*

De exploitatie in de vismijnen van Zeebrugge en Oostende loopt onder één beheer, de Vlaamse Visveiling. Op beide plaatsen wordt inmiddels met hetzelfde softwarepakket voor het veilsysteem gewerkt. Ook Nieuwpoort is hiermee bezig zodat straks de drie mijnen op het vlak van IT aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Door het gelijkstellen van de voorwaarden blijken een aantal reders sindsdien opnieuw te verkiezen om in Zeebrugge te lossen.

De VLV heeft op de vismijnsite in Oostende bijkomende ruimte gevraagd om de voorziene investeringen te kunnen optimaliseren. Er wordt momenteel onderzocht of en op welke manier hieraan tegemoet kan worden gekomen.

2.2.7. *GVB wetenschappelijk onderbouwen*

De minister-president beaamt het belang van de wetenschappelijke onderbouw, maar de adviezen mogen niet alleen biologische en ecologische adviezen zijn. Er is ook nood aan adviezen met betrekking tot de economische gevolgen van genomen maatregelen, en ook sociale aspecten en veiligheidsaspecten moeten meespelen. Dat is de reden waarom Vlaanderen bij het voorbereiden van de standpunten over het GVB, maar ook bij de voorbereiding van de quotabesprekingen, bijna systematisch zowel de reders als het ILVO betreft.

2.2.8. *Regionalisering*

Ondanks het feit dat regionalisering toelaat om beter in te spelen op de noden en kansen van elk visserijgebied afzonderlijk, is het risico op versnippering inderdaad niet uitgesloten. Er is intussen in de Europese ontwerp teksten opgenomen dat beslissingen in de regiostructuren bij unanimité genomen moeten worden en dat de Commissie zelf verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van unaniem genomen beslissingen. Dat moet een te grote versnippering voorkomen.

2.3. *Plattelandsbeleid*

2.3.1. *PDPO III*

Op dit moment bereiden de administraties mogelijke maatregelen voor, schetst de minister-president. De timing is dat voorstellen begin volgend jaar aan het beleid worden overgemaakt. Maar het is geen evidente oefening, omdat noch de middelen, noch de voorwaarden vanuit Europa op dit moment gekend zijn, stipt de minister-president aan.

Het voorstel voor de opheffing van de scheiding tussen PDPO-projecten en LEADER-projecten is momenteel in bespreking in de werkgroep Platteland van PDPO III. Bij de VVP en de provinciale plattelandscoördinatoren is er nog geen consensus bereikt.

2.3.2. *Bestuurskrachtmonitor*

De pilootfase van de bestuurskrachtmonitor werd positief geëvalueerd. De IPO-thema-groep 'bestuurskracht van landelijke gemeenten' adviseerde om de monitor toe te passen op een tweede en derde groep van telkens een vijftiental gemeenten. De gunningsprocedure daarvoor loopt. Deze opdracht voorziet voor beide groepen van gemeenten opnieuw een evaluatie. Het agentschap Binnenlands Bestuur is vertegenwoordigd in de IPO-thema-groep.

2.3.3. *Volkstuinparken*

Steden komen ook in aanmerking, maakt de minister-president duidelijk. Het rollend fonds voor prefinanciering van de aankoop van gronden voor volkstuinparken bestaat nog steeds en beschikt over 105.000 euro.

De projectoproep die binnenkort wordt gelanceerd, betreft een subsidie voor de aanleg en inrichting en de opstart van het beheer van volkstuinen. Grondaankoop komt in de projectoproep dus niet in aanmerking. Daarvoor moeten gemeentebesturen zich wenden tot het rollend fonds.

2.3.4. *Studie werkgroep Leegstaande gebouwen*

Op het bestuurlijk overleg van het IPO werd op 14 februari 2012 een startnota over het hergebruik van leegstaande bedrijfsgebouwen op het platteland toegelicht. Om dit thema verder uit te werken, is een beleidswerkgroep opgericht onder leiding van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening. In deze beleidswerkgroep zijn de verschillende bestuursniveaus betrokken, alsook deskundigen. De werkzaamheden in de beleidswerkgroep zullen leiden tot een verder uitgewerkt plan van aanpak voor het hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland en zullen worden voorgelegd aan het IPO. Het plan van aanpak vertrekt van niet-agrarische en dus zonevreemde economische activiteiten in voormalige agrarische gebouwen binnen bestaande volumes en gelegen in een agrarische bestemming. Via concrete cases wordt zowel inhoudelijk (kwaliteit, dynamiek en programma) als ook instrumenteel (analyse van het bestaande instrumentarium, onderzoek van nieuwe pistes) vormgegeven aan het plan van aanpak.

2.3.5. *Plattelandsfonds*

De minister-president deelt mee dat het zijn vaste ambitie blijft om binnen deze legislatuur werk te maken van de opstart van het Vlaams Plattelandsfonds. Omwille van de begroting in evenwicht heeft de voltallige Vlaamse Regering beslist om voorlopig geen nieuw beleid, waaronder het Plattelandsfonds, in te voeren. Bij de begrotingscontrole 2013 zal de toestand opnieuw bekeken worden en wordt nagegaan welke mogelijkheden zich kunnen voordoen met betrekking tot nieuw beleid, waaronder de oprichting van het Plattelandsfonds. Intussen worden de teksten afgewerkt, om zo vlug mogelijk voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering te worden voorgelegd, en daarna te worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

De overheveling van middelen uit het Gemeentefonds is een andere discussie, stelt de minister-president. Als minister bevoegd voor Plattelandsbeleid heeft de minister-president zich via het regeerakkoord geëngageerd om een Plattelandsfonds op te richten en dat blijft de doelstelling.

Het staat de provincies vrij om zelf initiatieven te nemen, maar de minister-president is niet op de hoogte van intenties om een provinciaal fonds te starten.

De selectie (doellijst) en rangschikking (prioritiseringslijst) van de vijftig gemeenten liggen vast voor zes jaar. Het trekkingsrecht zelf wordt jaarlijks berekend en bekendgemaakt, en bepaald door de parameters die het ontwerpdecreet hanteert (artikel 12) en de beschikbare budgetten in de Vlaamse begroting.

2.3.6. *Lawaaijerige sporten*

Er is in het verleden herhaaldelijk contact geweest met het federale niveau, maar het dossier kan blijkbaar nog niet afgerond worden. De minister-president zal opnieuw aandringen bij de federale overheid om deze zaak te bespoedigen.

2.3.7. *Veulenpremie*

Op dit ogenblik zijn er 140 premies van 150 euro per Belgisch trekpaardveulen uitbetaald aan fokkers die in Vlaanderen gedomicilieerd zijn, deelt de minister-president mee. Er zouden volgens VFBT 547 geboorten aangemeld zijn, maar niet alle veulens voldoen aan

de premievoorwaarden. Een aantal veulens kan namelijk niet ingeschreven worden in de hoofdafdeling van het stamboek, bijvoorbeeld omdat de afstamming van de moeder niet geregistreerd is. Naar schatting zouden ongeveer 530 veulens in aanmerking komen voor de premie.

2.3.8. *Projecten Koning Boudewijnstichting*

Er werden 124 projectvoorstellen ingediend. De selectie en goedkeuring door een onafhankelijke jury zijn voorzien in december 2012. De steun per geselecteerd projectvoorstel bedraagt maximaal 5000 euro.

3. Replieken van de leden

De heer *Jurgen Vanlerberghe* beaamt het kleinschalige karakter van standslandbouw, maar vraagt of bij projectoproepen ook stadslandbouw, waarvoor misschien andere investeringen nodig zijn dan voor volkstuinparken, in aanmerking kan komen.

Uit het antwoord van de minister-president over het groenboek voor het Beleidsplan Ruimte leidt de heer Vanlerberghe af dat de passages in de beleidsbrief enkel gaan over het tegengaan van verrommeling van de agrarische structuur, maar dat de administratie niet focust op het beperken van de bestaande zonevreemde functies binnen de landbouwstructuur en ook niet onderzoekt hoe het bestaande recreatief medegebruik kan worden teruggedrongen.

De heer *Stefaan Sintobin* gaat verder in op de overdracht van bevoegdheden. Nu worden de voorbereidingen getroffen, dus het is volgens het lid belangrijk om te weten waar de bevoegdheden ondergebracht zullen worden. De minister-president heeft een aantal argumenten aangehaald om dierenwelzijn bij Landbouw onder te brengen, en het lid steunt die redenering. Maar N-VA en sp.a neigen er volgens de spreker toe om dierenwelzijn niet bij Landbouw onder te brengen. De heer Sintobin wil weten of het standpunt dat de minister-president verkondigt ook het standpunt is van de Vlaamse Regering.

De heer *Karlos Callens* zal zich onthouden bij de stemming over de begroting, omdat hij bezorgd is over de toekomst van de landbouw in Vlaanderen en nog iets meer initiatief had verwacht om de zorgen van de landbouwers op te lossen. De hoge kosten en allerlei verplichtingen zorgen ervoor dat er veel landbouwers stoppen. Een risicoverzekering kan volgens het lid enige soelaas brengen.

Heel wat landbouwbedrijven die stopgezet worden, worden overgenomen voor het houden van paarden, zowel voor professionele doeleinden als door hobbyisten. Er zijn volgens de heer Callens te veel paarden, want ze geraken niet meer verkocht. Dat moet beleidsmatig, vanuit de vraag of de huidige ontwikkeling goed is voor de economie en de landbouw, nauwgezet gevolgd worden.

Mevrouw *Tine Eerlingen* waardeert de inspanningen van de minister-president inzake dierenwelzijn, maar dat mag voor de spreker geen voorafname zijn op het nog te voeren debat over de overheveling van de bevoegdheden.

De heer *Jos De Meyer* maakt duidelijk dat het voor zijn fractie evident is dat dierenwelzijn bij het beleidsdomein Landbouw en Visserij hoort.

4. Reacties van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* stelt dat volkstuinen ook in stedelijke gebieden mogelijk zijn, en acht deze maatschappelijk bijzonder relevant. De aandacht voor en de ontwik-

kelingen van standslandbouw moeten evenwel goed gekaderd worden, aldus de minister-president.

De minister-president maakt duidelijk dat zijn administratie niet bezig is met het verdrijven of afbreken van zonevreemde activiteiten in landbouwgebied.

De spreker benadrukt dat vanuit het beleidsdomein Landbouw en Visserij al veel is geïnvesteerd in dierenwelzijn en expertise werd opgebouwd. De Vlaamse Regering heeft nog geen standpunt ingenomen. Volgens de minister-president moet het debat met argumenten gevoerd worden, waarbij landbouw heel serieuze argumenten heeft. Wie een andere mening heeft, wordt door de minister-president gevraagd om een redenering op te bouwen op basis van argumenten.

De minister-president vermeldt nog dat de daling van het aantal landbouwbedrijven de vorige decennia veel groter was dan de voorbije jaren.

Volgens de minister-president wordt nu een evenwichtiger beleid gevoerd tussen milieu en landbouw, waarbij ook de landbouw het voordeel inziet om als milieubeoeder op te treden. De schade door bijvoorbeeld everzwijnen moet volgens de spreker worden aangepakt, en hij verwijst naar de inspanningen van minister Schauvliege.

De verpaarding van Vlaanderen wordt ook door de minister-president onder ogen gezien. Het is een aandachtspunt, want de reguliere landbouw mag niet in de verdrukking komen. Ook hier wil de minister-president een evenwichtig beleid voeren.

5. Slotbeschouwingen van de leden

De heer *Stefaan Sintobin* is er voorstander van om dierenwelzijn integraal bij het beleidsdomein Landbouw en Visserij onder te brengen.

Het lid vraagt ook nog meer informatie over de juridische afwikkeling van de vernietiging van het proefveld met ggo-aardappelen in Wetteren.

6. Reactie van de minister-president

De *minister-president* geeft nog toelichting bij de juridische procedures na de incidenten op het aardappelveld in Wetteren in mei 2011. De inleidende zitting vond plaats op 8 mei 2012 en op die dag werden enkel de data voor de behandeling vastgelegd. 28 november is de deadline voor de beklagden om hun verdedigende stukken bij de rechtbank neer te leggen. 15 december is de deadline voor de procureur en de burgerlijke partijen om hierop te reageren. Op 15 januari 2013 vindt de feitelijke rechtszitting plaats. De verschillende partijen kunnen dan hun pleidooien houden en naar verwachting volgt er dan ook een uitspraak. Er zijn verschillende aanklachten, waarvan de zwaarste wellicht bendeforming is. Daarnaast natuurlijk ook vernieling enzovoort. Als de beklagden schuldig worden bevonden, zal de rechter hieraan een straf kunnen koppelen. Dat kan variëren van schuldig zonder straf, tot schuldig met gevangenisstraf (boetes en voorwaardelijke straffen kunnen natuurlijk ook). Pas als de beklagden schuldig worden bevonden, zal de schadeclaim van de burgerlijke partijen (UGent, ILVO, VIB, HoGent) ontvankelijk zijn. De rechter zal in dat geval ook een uitspraak doen over de vraag of de schuldigen (een deel van) de schadeclaim moeten betalen. Die uitspraak kan op 15 januari gedaan worden, of op een later tijdstip volgen, legt de spreker uit.

III. INDICATIEVE STEMMING

De aan de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 worden indicatief aangenomen met 7 stemmen, bij 3 onthoudingen.

IV. MOTIES

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid, beleidsprioriteiten 2012-2013, ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, werden moties aangekondigd door de heer Karlos Callens, door de heer Stefaan Sintobin en door de heer Jos De Meyer, namens de meerderheid.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Jurgen VANLERBERGHE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BIRB	Belgisch Interventie- en Resitutiebureau
BPA	bijzonder plan van aanleg
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
EVF	Europees Visserijfonds
FAGG	Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FEVIA	Federatie Voedingsindustrie
FOD	federale overheidsdienst
ggo	genetisch gemodificeerd organisme
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
HoGent	Hogeschool Gent
IHD	instandhoudingsdoelstelling
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IPM	integrated pest management
IPO	Interbestuurlijk Plattelandsoverleg
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
MAP	Mestactieplan
PCV	Praktijkcentrum Varkens
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SMART	specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realistisch, tijdgebonden
UGent	Universiteit Gent
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VFBT	Vlaamse Fokkers van het Belgisch Trekpaard
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VLV	Vlaamse Visveiling
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies